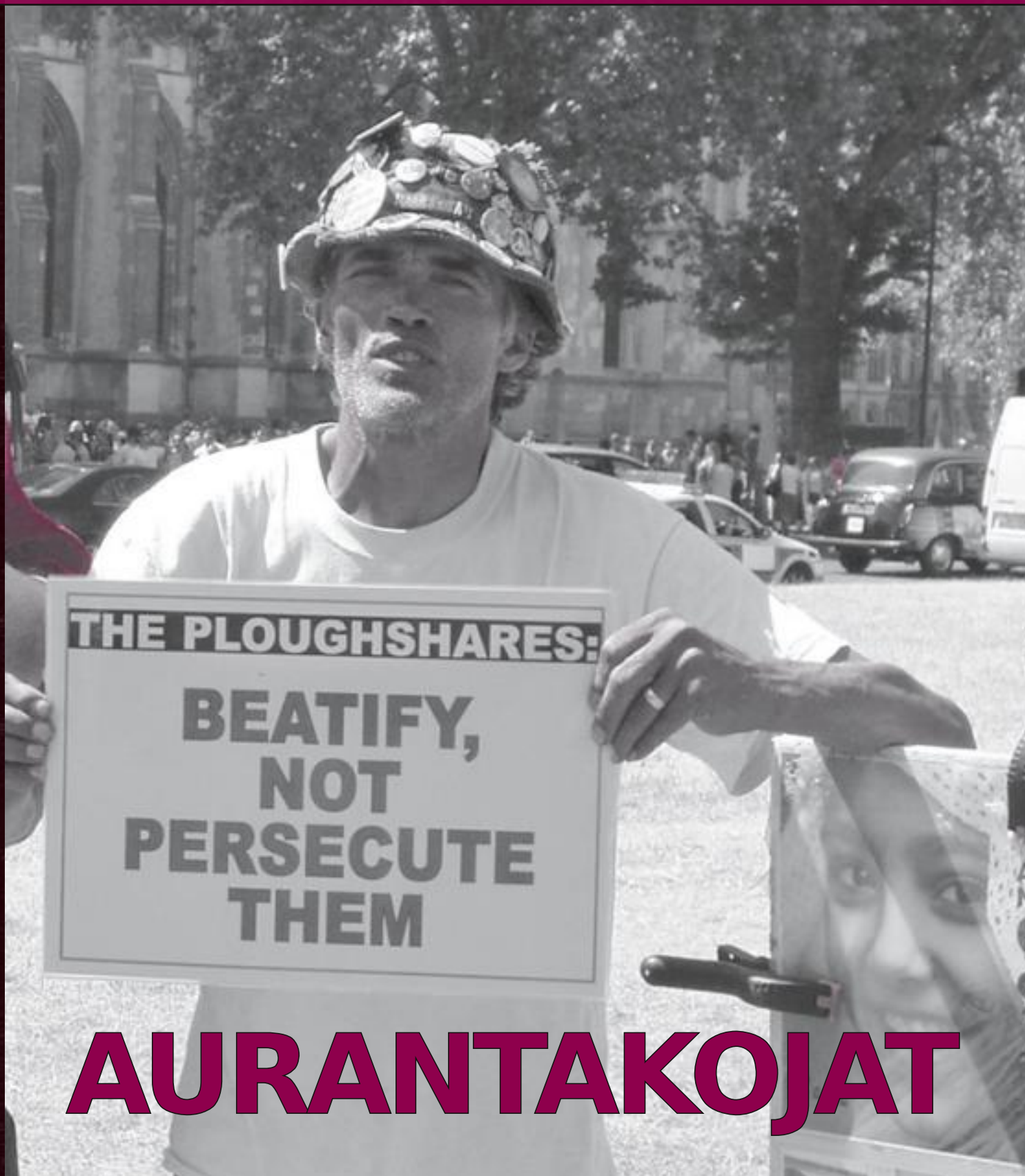

Sivari&Totaali

Antimilitaristinen kulttuurilehti

2/2010

AURANTAKOJAT

Pääkirjoitus

Saksa on viimeinen suuri EU-maa, jossa on edelleen yleinen asevelvollisuus. Kun asevelvollisuus palautettiin Saksan liittotasavaltaan vuonna 1956, oli pakollinen asepalvelus lähes yleiseurooppalainen ilmiö. Ruotsin päätettyä vastikään luopua yleisestä asevelvollisuudesta, on pakollinen asevelvollisuus enää 7:ssä EU-maassa 27:stä. NATO:n jäsenmaista yleinen asevelvollisuus on enää 5:ssä 28:sta.

Kesäkuussa Saksan konservatiiveja edustava puolustusministeri **Karl-Theodor zu Guttenberg** esitti Der Spiegel -lehden haastattelussa yleisen asevelvollisuuden lopettamista myös Saksassa. Hänen keskeisin perusteensa oli, että Saksan asevelvollisuusarmeija on paitsi kallis, myös hyödytön tilanteessa, jossa Saksan asevoimat kaipaivat ennen kaikkea ammattitaitoisia sotilaita kansainvälisiin operaatioihin.

Puolustusministerin lausunto herätti Saksan hallituksen sisällä niin paljon närää, että 20.7. liittokansleri **Angela Merkel** pani Guttenbergin sanomaan sotilasvalan vannomistilaisuudessa että ”Sak-

sa tarvitsee tätä palvelusta enemmän kuin koskaan”. Mistä miönen poru? Vuonna 2009 Saksassa palveluskelpoisiksi todetuista 226 000:sta asevelvollisesta yli 150 000 haki siviilipalvelukseen. Siviilipalvelukseen hakeutuvien määrä on jo viimeiset 20 vuotta ollut Saksassa suurempi kuin varusmiespalvelukseen hakeutuvien.

Juuri tämä siviilipalveluksen suosio on nyt johtanut Saksassa paradoksaaliseen tilanteeseen. Eräs puolustusministerin ehdotuksen kiivaimmista vastustajista oli ”Perheasioiden, iäkkäiden, naisten ja nuorten” ministeri **Kristina Schröder**. Koko Saksan terveydenhoito- ja sosiaalipalvelujärjestelmä nojaa nykyään voimakkaasti siviilipalvelusmiehiin. Jo asepalvelusajan (ja samalla siviilipalvelusajan) lyhentäminen yhdeksästä kuukaudesta kuuteen on saanut Saksan sosiaali- ja terveysviranomaiset pelkäämään henkilökuntapulaa. Ja kesäkuussa 2010 Merkelin hallitus ilmoitti Saksan rajuimmasta julkisen talouden säästökuurista sitten Toisen maailmansodan. Saksa ei tar-

vitse varusmiehiä, mutta se on antanut itsensä tottua palkattomaan työvoimaan sosiaali- ja terveyspalveluissa. Sanomattakin lienee selvää, että tämä palkaton työvoima vie suunnattoman määrän työpaikkoja ihmisiltä, jotka olisivat valmiita toimimaan ammattitaitoisena työvoimana näissä samoissa yksiköissä.

Suomessakin enemmistö siviilipalvelusmiehistä suorittaa palveluksen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Moni on kokenut antoisana mahdollisuuden käyttää aikansa armeijan tai vankilan sijasta ihmisten auttamiseen. Mutta on myös olemassa painavia syitä siihen, miksi Aseistakieltäytyjäliitto ei näe roolikseen pelkkää siviilipalveluksen mainostamista.

Jarkko Saipio
päätoimittaja

Sivari&Totaali-lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Tilaukset 15 euroa/vuosi.
Tili SAMPO 800017-750541.
Lehden tilaus sisältyy Aseistakieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

Toimitus:

Jarkko Saipio (päätoimittaja)
Simo Hellsten (toimitus-
sihteeri, lehden ulkoasu)
Avustajat numerossa 2/10:
Lauri Hoefs, Jyrki Lappalainen,
Jarkko Mäkipää, Sampsa

Oinaala, Antti Sipilä, Heikki
Sovijärvi, Kaj Raninen, Tuuli
Vuori, Jukka Vuorio

Painopaikka:
Newprint Oy
Joutsenmerkitty painolaitos,
lupanumero 441-624

Lehti ottaa mielellään vastaan uusia avustajia, juttuideoita ja palautetta. Sivari&Totaali ei pysty maksamaan avustajille palkkioita. Otathan yhteyttä päätoimittaja Jarkko Saipio paatoimittaja@akl-web.fi.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan nä-

kemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeleidensa takana.

Aseistakieltäytyjäliitto/
Sivari&Totaali
Rauhansema
Veturitori 3
00520 Helsinki
www.akl-web.fi

Sivari & Totaali on Aikakauslehtien liitto ry:n sekä kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen.

Totaalikieltäytyjille pitkiä tuomioita

Hyvinkääläinen 19-vuotias totaalikieltäytyjä **Ville Horila** sai perjantaina 11. kesäkuuta 139 vrk:n ehdottoman vankeusrangaistuksen Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa. Horilaa syytettiin siviilipalveluksesta kieltäytymisestä. Hän oli suorittanut siviilipalvelusta vajaat kolme kuukautta ennen kuin kieltäytyi sen jatkamisesta viime vuoden marraskuussa.

Horila pitää asevelvollisuusjärjestelmää pakkotyönä, jollaista ei nykyisessä yhteiskunnassa voi hyväksyä. Asevelvollisuus asettaa sen kohteeksi joutuvat miehet myös eriarvoiseen asemaan palveluksesta vapautettuihin Jehovan todistajiin ja naisiin nähden, hän toteaa.

Siviilipalvelusta hän pitää kohtuuttoman pitkänä varusmiespalvelukseen verrattuna. Sivarit joutuvat palvelemaan aina 362 vrk, kun lyhin varusmiespalvelus on 180 vrk. Kansainvälinen ihmisoikeusjärjestö Amnesty International on todennut suomalaisia totaalikieltäytyjiä mielipidevangiksi, koska pitää siviilipalveluksen kestoa syrjivänä.

2.7. sama tuomioistuin langetti 22-vuotiaalle helsinkiläiselle ylioppilaalle **Niklas Rossille** 181 päivän ehdottoman vankeusrangaistuksen siviilipalveluksesta kieltäytymisestä. Rangaistus vastaa puolta koko 362 päivän siviilipalvelusajasta, koska Rossi kieltäytyi palveluksesta jo ennen sen alkamista.

Rossi perusteli ratkaisuaan alueellisella yhdenvertaisuudella: toisin kuin mannersuomalaiset, ahvenanmaalaiset miehet on vapautettu kokonaan palveluksesta. Rossi toi esiin kansainvälisten ihmisoikeuselinten ja ihmisoikeusjärjestöjen kritiikin siviilipalveluksen syrjivää kestoa kohtaan.

Useimmat varusmiehet suorittavat vain kuusi kuukautta palvelusta, puolet siviilipalvelusajasta.

Rossi muistutti, että YK:n ihmisoikeuskomitea on kehottanut Suomea kohtelemaan aseistakieltäytyjiä yhdenvertaisesti ja lopettamaan muiden kieltäytyjien syrjinnän verrattuna Jehovan todistajiin, jotka on vapautettu kokonaan palveluksesta.

Vangitut totaalit – lähetä tukipostia!

1.8.2010 Suomen vankiloissa istui kymmenen aseistakieltäytyjää. Tukipostia saa lähettää ainakin seuraavalle totaalikieltäytyjälle:

Tomi Pannila

(28.4.-28.10.2010)

Suomenlinnan avovankila
Suomenlinna C 86
00190 Helsinki

Totaalikieltäytyjien vankeustuomio on puolet suorittamatta olevasta henkilökohtaisesta palvelusajasta siviilipalvelusajaksi muutettuna. Maksimituomio on siis 181 vuorokautta.

Varusmiespalveluksesta kieltäytyville totaaleille on usein langettu lisäksi ehdollisia vankeusrangaistuksia karkaamisesta.

Totaali tuomitaan "asevelvollisuudesta kieltäytymisestä", mikäli hän on varusmies kieltäytyessään (L 28.12.2007/1438, 118 §). Jos hän on sivari, tuomio tulee "siviilipalveluksesta kieltäytymisestä" (L 28.12.2007/1446, 74 §). Aseistakieltäytyjiä voi joutua vankilaan myös siviilipalvelusrikoksesta syytettynä (L 28.12.2007/1446, 75 §).

Kutsu syysliittokokoukseen

Aseistakieltäytyjäliiton sääntömääräinen syysliittokokous pidetään lauantaina 6.11.2010 klo 14.00 Turun Aurinkolahden leiri- ja kursikeskuksessa. Esillä sääntömääräiset asiat (ensi vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä hallituksen vaali erovuoroisten osalta). Tervetuloa! Kokouksen yhteydessä järjestetään perjantaista sunnuntaihin kestävä viikonlopputapaaminen, jonka tarkemmasta ohjelmasta myöhemmin sivuillamme ja sähköpostillistallamme.

Sisältö

Kotimaa s.3-4:

- REA-leiri tarjosi ruokaa ja omaa aikaa

Ulkomaat s.5-7:

- Ruotsi luopui asevelvollisuudesta rauhan aikana

- Valko-Venäjällä valoa aseistakieltäytyjille?

- Paraguay: antimilitaristit kamppailevat siviilipalveluslakia vastaan

- Uusia vankeustuomioita Turkissa

- Vapauttava tuomio aseiden purkajille Englannissa

Asevelvollisuus s.8-9:

- Valtiollinen rituaali

Väkivallattomuus: s.10-15:

- Olkiluotoblokkauksesta antimilitaristisesti

- Aurantakojat

Talous s. 16-17:

- Sodan ja talouden yhtymäkohtia, osa 2: Sotateollisuus ja politiikka

Antimilitarismi s.18-19:

- Eurooppalainen antimilitaristinen toimintaverkosto

Tapahtumat s.20:

- Matka NATO:n huippukokouksen vastatapahtumaan Portugalissa

Kulttuuri: s.21-23:

- Ilosaarirock 2010

- Antimilitaristi Roskildessa

Kansi:

Kuuluisa Lontoossa sotaa vastaan yhtäjaksoisesti vuodesta 2001 mieltäänosoittanut **Brian Haw** näyttää tukeaan Aurantakojille. kuva: Indymedia Ireland

REA-leiri tarjosi ruokaa ja omaa aikaa

Teksti: Jarkko Mäkipää

Yhdeksättä kertaa järjestetty kansainvälinen Ruokaa ei aseita - työleiri toteutui ennätyshelteisessä heinäkuussa 20.–31.7.2010. Leirin järjesti tuttuun tapaan Kansainvälinen Vapaaehtoistyö ry (KVT), Helsingin Ruokaa ei aseita -ryhmä (REA) ja Aseistakieltäytyjäliitto ry (AKL). Ruokaa ei aseita -tapahtumat perustuvat vapaaehtoiseen työvoimaan, ja tänä vuonna mukana oli lisäksi AKL:n puolesta projektityöntekijä **Marianne Rintala** sekä allekirjoittanut, nuorisotyön työharjoittelija Tampereen yliopistosta.

Suomen Ruokaa ei aseita -toiminta on osa kansainvälistä Food Not Bombs (FNB) -liikettä, joka syntyi USA:n Bostonissa vuonna 1980. Ruokaa ei aseita -tapahtumia on tähän mennessä järjestetty Suomessa neljässätöistä kaupungissa. Helsingin REA jakaa ilmaista ruokaa kerran kuussa keväästä syksyyn. Ruoanajat toimivat konkreettisenä apuna ruokaa tarvitseville, sekä yhteistyöhön ja vapaaehtoisuuteen perustuvana ihmisten auttamisena. Kyseessä on siis sellaisten sosiaalisten rakenteiden luominen, joissa lähtökohtana on solidaarisuus toisia ihmisiä kohtaan.

Ruokaa ei aseita -työleirille osallistui nuoria vapaaehtoisia Saksasta, Italiasta, Hollannista ja Tsekistä. Ulkomaalaisten leiriläisten lisäksi leirille kutsuttiin kaksi turvapaikanhakijaa Rovaniemen vastaanottokeskuksesta. Leirin päämajana oli Pasilassa sijaitseva Rauhanasema, joka toimi kotina leiriläisille vajaan kahden viikon ajan. Rauhanasemalla mm. valmistettiin aamiaiset ja illalliset sekä jaettavat ruoat, nukuttiin, hengattiin, saunottiin, pelailtiin futis-

REA-leirin osallistujat jakavat kasvisruokaa, eivät aseita.

ta, opeteltiin kierrättämään ja ennen kaikkea koettiin kulttuurien rajoja rikkovaa yhteistyötä.

Ruokaa jaettiin kuudessa eri kaupunginosassa; Kannelmäessä, Malmilla, Kontulassa, Herttoniemessä, Vuosaarella ja Kalliossa. Jaettava ruoka valmistettiin lähitukkujen ja luomuruokakauppojen lahjoittamista ruokaeristä. Leiriläiset valmistivat saaduista lahjoituksista isot padalliset papuja ja vastaavaa kasvisruokaa. Kohtaamiset ruoanajoissa olivat molemminpuolisia, sillä ihmiset jäivät ruokaa saatuaan helposti jutustelemaan niitä näitä ja kertomaan ajatuksiaan armeijasta ja sodista. Pitkiä aikoja kerrallaan REA-teltat eivät seisseet ostareilla ja toreilla, sen verran nopeaan tahtiin sana ilmaisesta ruoasta levisi.

Leirivierailta ja ruokailijoilta saadun palautteen perusteella on

helppo sanoa, että tällaiselle toiminnalle on tilausta. Monille yhteiskuntamme syrjimille kansalaisille pinoutuvat ongelmat aiheuttavat syvenevää ahdinkoa. Tämä näkyi helteisinä iltapäivinä ruoanjakojen yhteydessä siten, että monille syömään tulleille jakamamme ilmainen annos ruokaa oli päivän ainoa ateria. Leiriläiset olivat leirin jälkeen kiitollisia leirin järjestäneille tahoille, vaikka suurin kiitos kuuluukin heille itselleen: köyhiä ja nälkäisiä auttaen.

Kiitos yhteistyöstä: Aduki Oy, Ruohonjuuri, Itu Biodyn, Vegetukku, Samsara, Ekokauppa Ekolo, Lassilan tila, Helsingin Vanhankaupunginlahden Kulttuuri-ekologinen yhdistys, Herttoniemen seurakunta, Heikille kiitos pyörien huoltamisesta

Ruotsi luopui asevelvollisuudesta rauhan aikana

Ruotsin hallitus päätti kokonaan luopua rauhanajaisesta asevelvollisuudesta 1.7.2010 alkaen. Vuoden 2011 alkuun mennessä nykyisen kaltainen varausmiespalvelus korvataan kokonaan kolmen kuukauden vapaaehtoisella sotilaskoulutuksella. Kolmen kuukauden peruskoulutuksen jälkeen on mahdollista hankkia erikoistumiskoulutus vakinaisissa, palvelussopimukseen perustuvissa sotilasyksiköissä. Nykyjärjestelmässä kutsutaan palvelukseen vuosittain 8 000 kaikkiaan 120 000:sta kutsuntaikään tulevasta kansalaisesta.

Kutsunnat voidaan kuitenkin edelleen järjestää kansallisen häätötilan aikana tai jos sotilaallisen valmistautumisen katsotaan edellyttävän tätä. Tällöin kutsunnat koskisivat sekä miehiä että naisia.

Muutokset kytkeytyvät Ruotsin armeijan ammattimaistumiseen. Afganistanissa palvelee täl-

Kutsuntatilaisuus Ruotsissa.

Kuva: Soldatnytt

lä hetkellä noin 500 ruotsalaista sotilasta ja määrän on tarkoitus kasvaa 650:en vuoteen 2011 mennessä. Hallitus on myös ai-keissa lähettää Afganistaniin lisää

Hercules-kuljetuslentokoneita sekä pelastushelikopterin. Lisäksi suunnitelmassa on Ruotsin tiedusteluoperaatioiden laajentaminen Afganistanissa.

Valko-Venäjällä valoa aseistakieltäytyjille?

Valko-Venäjän presidentti **Lukashenko** antoi helmikuussa määräyksen siviilipalveluslakiesityksen tekemisestä. Tämän seurauksena pääministeri **Sergei Sidorski** määräsi helmikuussa perustettavaksi eri hallinnonalojen yhteisen työryhmän, jonka on tarkoitus antaa lakiesitys ministerineuvostolle syyskuun alkuun mennessä.

Tällä hetkellä aseistakieltäytyjiä vastaan voidaan nostaa syyte rikoslain 435. artiklan perusteella. Sen mukaan asepalveluksesta kieltäytymisestä voidaan langettaa sakkoja tai enintään kahden vuoden vankeusrangaistus. Maan perustuslain mukaan ”Valko-Venäjän tasavallan puolustaminen on kaikkien kansalaisten vastuu ja pyhä velvollisuus”, mutta siinä

mainitaan myös aseistakieltäytymisoikeus (57. artikla).

Viimeisen vuoden aikana useat aseistakieltäytyjät ovat joutuneet oikeuteen artikla 435:n perusteella. **Ivan Mihailov** ja **Dmitri Smik** saivat rangaistukset, jotka kumottiin valituksen jälkeen. **Smik** on kuitenkin joutumassa uuteen oikeuskäsittelyyn. **Jevhen Jakovenko** on puolestaan jättänyt valituksen Gomelin keskuspiirikouluuden 4. kesäkuuta 2010 antamasta tuomiosta. Oikeus langetti hänelle tuomion, jossa häntä ei tuomita vankeuteen, mutta hänen vapauksiaan rajoitetaan vuoden ajaksi. Tuomio kieltää häntä mm. poistumasta Gomelistä.

Utistoiomisto Forum 18 kertoo, että Jehovan todistajat saavat tavallisesti vapautuksen pal-

veluksesta. **Pavel Jadlovski** Jehovan todistajista kertoi uutistoimistolle 25. kesäkuuta, että yhdyskunta lähettää vuosittain sotilaskomissariaateille vahvistuksen Jehovan todistajiin kuumumisesta noin 30–40 ihmisen osalta. Hänen mukaansa jotkut komissariaatit ottavat huomioon perustuslakituomioistuimen vuonna 2000 tekemän päätöksen, jossa vaaditaan vaihtopalveluslain säätämistä.

Aseistakieltäytymisoikeuden puolesta kampanjoivan ”Vaihtoehtoisen siviilipalveluksen puolesta”-järjestön edustaja taas kertoi uutistoimistolle järjestönsä puoltavan sellaisen järjestelmän luomista, jossa vakuumuksentutkintaa ei harjoiteta.

Paraguay: antimilitaristit kamppailevat siviilipalveluslakia vastaan

Paraguayn presidentti **Fernando Lugo** allekirjoitti 17. kesäkuuta lain numero 4013, joka "säätää aseistakieltäytymisoikeuden toteuttamista ja luo siviiliväestön hyväksyttävän korvaavan palveluksen". Allekirjoituksen myötä astuu voimaan Paraguayn ensimmäinen aseistakieltäytymistä koskeva laki. Laki merkitsee selvää heikennystä nykyiseen tilanteeseen, joten maan antimilitaristit ja aseistakieltäytyvät kamppailevat sitä vastaan. Laki rajoittaa aseistakieltäytymistä ja pakottaa aseistakieltäytyvät vaihtoehtopalvelukseen, kun 15 vuoden ajan heillä ei ole ollut tällaista velvollisuutta. Paradoksaalisesti ensimmäinen aseistakieltäytyjälaki merkitsee armeijan ja oikeiston voittoa aseistakieltäytyjäliikkeestä ja vasemmistosta.

Aseistakieltäytymisoikeus tunnustettiin Paraguayssa diktaattori **Alfredo Stroessnerin** syrjäyttämisen jälkeen vuonna 1992 voimaan astuneessa perustuslaissa. Lain 37. ja 39. artiklat tunnustavat aseistakieltäytymisoikeuden "eettisistä ja uskonnollisista syistä". Perustuslaissa säädetään myös, että aseistakieltäytyvät tekevät siviiliväestöä hyödyttävää työtä, eikä heille säädettävä vaihtoehtopalvelus saa olla rangaistuksenomainen eikä sotilaspalvelusta rasittavampi. Vaihtoehtopalvelusta säätelävää lakia ei ole kuitenkaan säädetty ennen kuin nyt, joten käytännössä aseistakieltäytyjiksi julistautuneet on vapautettu palvelusvelvollisuudesta Paraguayn parlamentin alahuoneen vuonna 1994 tekemän päätöksen mukaisesti. Mitään vakaumuksentutkintaa ei ole myöskään harjoitettu, pelkkä julistuksen tekeminen on riittänyt.

Aseistakieltäytymislakia on yritetty säätää ennenkin. Vuosina 1996 ja -97 yritykset epäonnistuivat presidentin kaadettua lain veto-oikeudellaan. Konservatiivihallituksen vuonna 2003 laatima lakiesitys taas kaatui par-

© Christian Ronnenbeck

lamentin ylähuoneessa, joka totesi lain joidenkin kohtien olevan "riskitiedossa perustuslaillisten periaatteiden kanssa" ja "hylkäsi ehdottomasti perusoikeuden toteutumista rajoittavien säännösten hyväksymisen mahdollisuuden". Seitsemän vuotta myöhemmin tämä tuli kinta on kuitenkin muuttunut.

Vaihtoehtopalveluksen säätäminen merkitsee siis jo itsessään askelta taaksepäin, mutta laissa on myös useita ongelmallisia erityissäädöksiä. Sen mukaan aseistakieltäytymishakemus täytyy jättää 20 päivän sisällä palvelukseenastumismääräyksen vastaanottamisesta. Sen jälkeen sitä ei lain mukaan voi tehdä, joten kieltäytyminen palveluksen aikana tai sen jälkeen ei ole mahdollista. Aseistakieltäytyjän tulee mainita hakemuksessaan myös kieltäytymisensä perusteet, vaikka perustuslain mukaan kenenkään uskomuksen tai ideologioiden perusteita ei saa kyseenalaistaa eikä ketään voi pakottaa antamaan todistusta niistä.

Lain myötä perustetaan "aseistakieltäytymisen kansallinen neuvosto", joka päättää hakemusten kohtalosta. Neuvostossa on mukana puolustusministeriön edustaja, mikä asettaa sen puolueettomuuden epäilyksenalaiseksi.

Laki asettaa velvoitteen suorittaa vaihtoehtopalvelus (tai vaih-

toehtoisesti maksaa viiden minimipalkan kokoinen sakko) myös kaikille aseistakieltäytyjille, jotka ovat julistautuneet aseistakieltäytyjiksi ennen sen voimaanastumista ja vapautettu sen johdosta palveluksesta. Teoriassa tämä koskee kaikkia 140 000:a vuoden 1994 jälkeen aseistakieltäytyjäksi julistautunutta, joista vanhimmat ovat nyt jo yli 40-vuotiaita. Palvelusvelvollisuuden luominen jälkikäteen on vastoin sekä Paraguayn omia että kansainvälisiä oikeusstandardeja. Lisäksi laki tunnustaa vain parlamentin kahden kamarin ihmisoikeuskomissioille tehdyt aseistakieltäytymisjulistukset, joten 30 000 alueellisille ihmisoikeuskomiteoille tehtyä julistusta muuttuvat yhtäkkiä pätemättömiksi.

Sanktiot vaihtoehtopalveluksesta kieltäytymisestä jäävät myös epäselviksi. Niiden osalta laissa viitataan perustuslain kohtaan, jossa säädetään asepalveluksesta. Lisäksi lain 23. artikla mahdollistaa vaihtoehtopalveluksen toteuttamisen väestön suojelussa ja puolustuksessa mikäli maa julistetaan "puolustustilaan" tai joutuu osalliseksi kansainväliseen sotilaalliseen konfliktiin. Tämä pakottaa aseistakieltäytyvät osaksi ensisijaisesti aseisiin perustuvaa turvallisuusjärjestelmää.

Uusia vankeustuomioita Turkissa

Amnesty International ker-
too, että **Halil Savda** ja
kolme muuta aktivistia
saivat 17.6.2010 vankeustuomion
Turkin rikoslain 318. artiklan pe-
rusteella. Kyseinen pykälä kieltää
”ihmisten vieraannuttamisen ar-
meijasta”. Oikeusjuttu oli seu-
rausta heidän osallistumisestaan
armeijan eristyksessä olleen aseis-
takieltäytyjä **Enver Aydemirin**
puolesta järjestettyyn tukimiele-
nosoitukseen tammikuussa 2010.
Aydemir vapautettiin 8.6.2010.

**Halil Savda, Gökçe Otlu Se-
vimli** ja **Zarife Ferda Çakmak**
saivat kuuden kuukauden van-
keustuomion. Sevimlin ja Çakma-
kin tuomiot määrättiin ehdollisi-
na viiden vuoden koeajalla, koska
heillä ei ole aikaisempia tuomioi-
ta. **Volkan Sevinç** sai ”vieraan-
nuttamisesta” langetetun tuo-
mion lisäksi vuoden ja kuusi kuu-
kautta ”virantoimituksessa olevan
poliisivirkamiehen solvaamisesta”.
Myös hänen tuomiossa on eh-
dollinen.

Tuomiot langetettiin huolimatta
siitä, että yleinen syyttäjä vaati
syytettyjen vapauttamista, koska
tuomion perusteina olevissa teois-
sa oli kysymys ilmaisunvapauden

käyttämisestä. Mielenosoittajien
lakimiehet aikovat valittaa tuo-
miosta.

Halil Savdalle kyseessä oli jo
toinen tuomion vuoden sisällä sa-
man pykälän perusteella. Kesä-
kuussa 2009 hänet tuomittiin vii-
deksi kuukaudeksi, koska oli il-
maissut tukensa israelilaisille
aseistakieltäytyjille, heidän puo-
lestaan Israelin suurlähetystön
edessä Istanbulissa vuonna 2007
järjestetyn mielenosoituksen yh-
teydessä.

Artiklan 318 mukaan henkilöt,
jotka ”yllyttäen, ehdottaen tai
propagandaa levittäen” pyrkivät
vähentämään ihmisten haluk-
kuutta suorittaa asepalvelusta,
tuomitaan minimissään kuuden
kuukauden ja maksimissaan kah-
den vuoden vankeusrangaistuk-
seen. Rangaistusta kasvatetaan
puolella, mikäli teko tehdään tie-
dotusvälineissä. Käytännössä py-
kälää käytetään sananvapauden
tukahduttamiseen, sillä mikä ta-
hansa Turkin armeijaan kohdistu-
va kritiikki voi johtaa sen perus-
teella nostettavaan syytteeseen.
Näin ollen avoin keskustelu ar-
meijan roolista Turkissa on lähes
mahdotonta.

Lisäksi tämän vuoden kesä-
kuussa artikla 318 saatettiin
osaksi Turkin terrorismin vastais-
ta lainsäädäntöä. Aseistakieltäy-
tyminen leimataan tällöin ”järjes-
täytyneeksi rikollisuudeksi” ja
maksimivankeusrangaistus
nousee neljään ja puoleen vuo-
teen.

36-vuotias kahden lapsen isä
Şendoğan Yazici julistautui aseis-
takieltäytyjäksi 26.6.2010. Hän
totesi Hürriyet-lehdelle, ettei tie-
dä mitä hänelle tapahtuu, koska
menettelytavat aseistakieltäytyjiä
kohtaan ovat mielivaltaisia. ”Val-
tion tulisi toteuttaa jo ratifioi-
mansa kansainväliset sopimukset,
jotka tunnustavat aseistakieltäy-
tymisoikeuden”, hän sanoi. Hä-
nen lakimiehensä kertoi pitävän-
sä todennäköisenä, että hänelle
langetetaan 10 kuukauden van-
keustuomio. Yazici uudisti aseis-
takieltäytyjäksi julistautumisensa
Istanbulissa järjestyn Euroopan
sosiaalifoorumien aikana heinä-
kuun alussa.

(CO News Update, July 2010)

Vapauttava tuomio aseiden purkajille Englannissa

Eteliäenglantilaisessa Ho-
ven rikostuomioistuimes-
sa tuli 30.6.2010 vapaut-
tava tuomio aurantakojatyyppi-
sestä aktiosta. Valamiehistö
vapautti kaikki seitsemän syytet-
tyä, jotka olivat tammikuussa
2009 aiheuttaneet 200 000 pun-
nan suuruiset vahingot Israeliin
myydyille sotilaskoneille EN-
DO/ITT -asetehtaassa Brighto-
nin lähellä. Itseään ”purkajiksi”
kutsuneet syytettyt toteuttivat
aktionsa Gazan sodan aikana ja

perustelivat tekoaan ihmisoikeus-
rikosten estämisellä, joka ei ollut
mahdollista laillista tietä. Tuoma-
ri hyväksyi Gazassa tapahtuneita
ihmisoikeusrikoksia käsittelevän
Goldstonen raportin todistusai-
neistoksi jutussa. Päätös on erit-
tään tärkeä ennakkotapaus, koska
Golstonen raportti on äärimmäis-
sen kriittinen sekä Israelin puo-
lustusvoimia (IDF) että Hamasia
kohtaan ja toteaa yksiselitteisesti
IDF:n syyllistyneen sotarikoksiin
Gazan sodan aikana.

Puolustuksen todistajiin kuu-
lui mm. Vihreän puolueen parla-
menttiedustaja **Caroline Lucas**,
jonka edustamassa vaalipiirissä
tehdas sijaitsee. Lucas todisti
omien kokemustensa pohjalta
kuinka vaikeaa oli saada aikaan
edes symbolisia toimenpiteitä,
joilla vaikuttaa Israelin armeijan
toimintaan. Purkajien aktio oli
osa ”Smash EDO”-kampanjaa
asetehtaan sulkemiseksi.

Valtiollinen rituaali

Pienen paikkakunnan kutsuntatilaisuus on täynnä sotilasslangia ja pateettista puhetta. Kukaan ei hymyile koko tilaisuuden aikana.

Teksti ja kuva: Sampsu Oinaala

Elokuinen aamu Valtimolla Pohjois-Karjalassa on harmaa ja kolea. Kuntalaisten talon salossa liehuu vaakunalippu. On taas se päivä vuodesta.

Upseerit kiskovat tupakkaa ulko-oven edessä. Nuoret miehet istuvat jo odottamassa valtuustosalin penkeillä.

Tilaisuus alkaa läsnäolotarkastuksella. ”Seuraavan kerran voitte poistua kutsunta-alueelta sitten, kun teillä on kutsuntalautakunnan päätös kädessänne”, yliluutnantti **Mikko Saastamoinen** valistaa.

Voi sitä miesparkkaa, joka saapuu myöhässä keskelle nimenhuutoa. ”Kello on muutakin kuin rippikoululahja! Teille on sanottu, että paikalla pitää olla 15 minuuttia aiemmin. Palveluksessa tuollainen myöhästyminen johtaisi esitutkintaan”, Saastamoinen toruu.

”Kunnialla loppuun saakka”

Sitten alkaa varusmiespalveluksen esittely. Tunnin mittaisia Powerpoint-sulkeisia säestää yliluutnantin selostus, jota tulee kuin konepistoolin suusta.

”Perustuslaki sanoo, että jokainen on velvollinen osallistumaan isänmaan puolustukseen. Me olemme täällä antamassa tietoa, miten tämä velvollisuus hoidetaan kunnialla loppuun saakka.”

Eri aselajien esittely on silkkaa sotilasslangia. On ITKK-kurssia ja PST-koulutusta. Valkokankaalla vilisee samanlaisia lyhenteitä: Satlsto, Ilmask, Utjr...

”Jos olette bändimiehiä, varusmiessoittokunta on oikea paikka. Jos olette huippu-urheilijoita, menette urheilukouluun”, Saastamoinen latelee.

Sitten edetään aliupseerikursseihin. ”Sissi, tiedustelu, kivääri, heitin, sotilaspoliisi...” ”Ja ikäluokan parhaimmistohan menee reservinupseerikurssille!”

”Johtajakoulutuksen saaneet menestyvät elämässään. Mitä enemmän ollaan täällä maalla, sitä enemmän varusmiespalveluksen suorittamista arvostetaan”, yliluutnantti Mikko Saastamoinen julisti Valtimon kutsunnoissa.

Äkkiä selostus keskeytyy ja yliluutnantin sormi osoittaa salin keskivaiheille. ”Ei nukuta! Yöt ovat nukkumista varten. Sinä juuri, siinä kolmannessa rivissä...”

”Työ ootte nuoria miehiä. Pitää reilusti sanna, mihin haluaa. Sen takia myös teitä haastatellaan, ettei tulisi ongelmia, vaan nappisuoritus”, majuri **Hannu Palkovuori** pistää väliin.

”Johtajakoulutuksen saaneet menestyvät”

Puhe etenee palveluskelpoisuusluokituksiin. ”Jos teillä on HS2.1, kelpaatte A-luokkaan”, Saastamoinen kertoo selittämättä asiaa sen kummemmin.

Asepalveluksen vaihtoehtoista ensimmäisenä mainitaan aseeton palvelus. Sitten on vuorossa siviili-

lipalvelus. ”Asevelvollinen, jonka vakaumukselliset syyt estävät suorittamasta palvelusta, voi haakeutua siviilipalvelukseen. Siviilipalvelun käyneitäkin koskee liikekannallepano. ...Ja tuossa on netiosoite, jos haluaa lisätietoa.”

”Sitten on tämä totaalikieltäytyminen, mutta siitä tuomitaan ehdottomaan vankeuteen, joten se ei ole kovin hyvä vaihtoehto.”

Puhe palaa vauhdilla takaisin armeijaan. ”Johtajakoulutuksen saaneet menestyvät elämässään. Mitä enemmän ollaan täällä maalla, sitä enemmän varusmiespalveluksen suorittamista arvostetaan. Sitten kun mennään tuonne pääkaupunkiseudulle, sillä ei ole enää mitään väliä”, Mikko Saastamoinen jyrähtää.

Esittelyosuuden loppu lähes tyy. Vielä riittää muutamia vinkkejä palvelukseen astuville: ”Älkää taatko kenenkään lainoja! Älkää ottako pikavippejä! Älkää ostako kytkaupakännyköitä!”

”Oletteko lukeneet sen esitteen, joka teille on lähetetty?”, yliluutnantti tivaa vielä. Kolme kättä nousee. ”Missäs se teillä muilla on?” Miehenalut pyörittelevät vaivaantuneina päitään.

Rintamasuunta everstiluutnanttiin päin

Esittelyosuus on ohi, virallinen osuus edessä. ”Neljän minuutin kuluttua ilmoitan teidät aluetoimiston päällikölle. Sanon huomio. Silloin käänätte rintamasuunnan everstiluutnantti Mattilaan päin”, Hannu Palkovuori käskee.

Seuraa neljän minuutin mittainen hiljaisuus. Sitten kaikki nousevat seisomaan.

Everstiluutnantti **Jouni Mattila** korostaa, että asevelvollisuusi-ikä kestää 43 vuotta. ”Jos joku teistä tulee vapautetuksi jostain kumman syystä, se koskee teitäkin”, hän huomauttaa.

”Haluamme pitää nämä kutsunnat joka kunnassa ja samalla harrastaa yhteistyötä kuntien, veteraanien ja seurakuntien kanssa”, Mattila linjaa.

”Kunnioitamme tämän vuoden kutsunnoissa erityisesti Talvisodan veteraaneja. Muistakaa tekin heitä ja jututtakaa heitä, jos heitä lähipiirissänne on.”

”Myös kunta kunnioittaa jokaista miestä, joka lähtee Puolustusvoimiin ja pysyy siellä.”

Everstiluutnantti kertoo, että hänen oma poikansa astuu tammi-kuussa pioneerirykmenttiin. ”Kun katson teitä päältäpäin, näytätte riuskoilta nuorilta miehiltä. Toivon, että teidän oma halukkuutenne täytyisi sataprosenttisesti.”

”Armeijassa tulette miehiksi”

Sitten on vuorossa kunnanjohtajan tervehdys. ”Kutsuntatilaisuu- det ovat kunnan kannalta juhlia. Niistä jää hyviä muistoja. On hienoa, että Puolustusvoimat järjestää kutsuntoja täällä yhä, vaikka miesten määrä vähenee”, **Pentti Kempinen** kehuu.

”Näen armeijan käymisen myös oikeutena. Armeijassa tulette miehiksi. Sitten teitä odottaa myös kunnan vastuun kantaminen”, kunnanjohtaja julistaa.

Muutenkin hän korostaa paikallisuutta. ”Älkää hävetkö kotikuntaanne, vaan toimikaa kunnamme kunniaksi. Käyttäytykää, kuten kunnan edustajien tulee käyttäytyä. Myös kunta kunnioittaa jokaista miestä, joka lähtee Puolustusvoimiin ja pysyy siellä!”

Ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra **Andrei Verikov** on myös saapunut evästämään asevelvollisia. ”Tämä tilaisuus on varmasti jännittävä, mutta minä sanon: ei tarvitse pelätä. Lastentarhasta kouluun, koulusta työhön, siviilistä armeijaan... ne ovat kaikki muutoksia elämässä.”

”Armeijassa opitte ottamaan toiset huomioon. Se on arvokas asia, koska tarvitsette sitä työssä ja perhe-elämässä. Ei ole vain minä, minä, minä, vaan myös ne muut.”

Lopuksi Verikov toivottaa kaikille siunattua tulevaisuutta.

Rento veteraani

Veteraanien terveiset tuo **Ilmari Härkin**. Hän erottuu joukosta silmin nähden. Mies on hieman kumara ja lempeän näköinen. Hän käyttäytyy paljon rennommin kuin muut puhujat - tietää kai paljon enemmän asioista.

Härkin kertoo muistojaan Jatkosodasta. ”Teimme miinoitustöitä. Juustilan sulkuun Saimaan kanavalla pantiin 1300 kiloa trotyyliä.”

”18-vuotiaitahan myö oltiin. Oltiin olevinaan aika kovia miehiä. Meillä ei ollut tietoa, mikä se todellinen sota on, niin emme pelänneet”, Härkin muistelee.

”Milloinkaan ei oltu meidän joukossa poikkiteloin. Mentiin sinne, minne käskettiin. Tuli tehtyä oikein. Ei tänä päivänä nuoret miehet ole sen kummempia.”

Myös veteraani toivottaa lopuksi menestystä - ei kuitenkaan palvelukseen, vaan johonkin muuhun.

”Teillähän taitaa kaikilla olla naimaikä edessä, mutta ei siitä sen enempää.”

Kainuun prikaatiin

Herrojen jälkeen ääneen palaa yliluutnantti Mikko Saastamoinen. Hän evästää nuorten miesten joukkoa vielä muutamalla ohjeella siitä, miten työt, ihmissuhteet ja raha-asiat kannattaa järjestää ennen varusmiespalvelusta.

”On tällaisia tapauksia, että työtöystävä pistää valitsemaan: joko armeija tai minä. Kyllä se suhde silloin on jo tuhoon tuomittu. Silloinhan te olette hänen orjiaan.”

”Kysymyksiä! Häh?”, Saastamoinen huutaa lopuksi. Kukaan ei kysy mitään.

Sitten on vuorossa palveluskel- poisuuden määrittely ja palvelukseen määrääminen. Kun päivä on pulkassa 21:stä valtimolaisnuorukaisesta kolme on saanut vapautuksen ja 18 määrätty asepalvelukseen, suurin osa Kainuun prikaatiin.

Kukaan ei hymyillyt koko kutsuntatilaisuuden aikana. Valta- kunnassa kaikki hyvin.

Kaksikymmentä ihmistä tukki Olkiluodontien aamupäivällä 28.8.2010.

kuva: Tanya Novikova

Olkiluotoblokkauksesta antimilitaristisesti

Teksti: Heikki Sovijärvi

Osallistuin ydinvoiman vastaiseen avoimeen väkivallattomaan tottelemattomuusaktioon. Miksi?

Ydinvoima ja ydinaseet

Aloitetaan ilmeisimmästä kysymyksestä. Miksi ydinvoiman vastainen? Minulle ei niinkään siksi, että ydinjätteen säilyttäminen on massiivinen ongelma, siksi että ydinvoimaloihin ja uraanin kuljetukseen liittyy aina suuronnettomuuden riski, eikä edes siksi, että koko prosessia ympäröivät kasvaneet syövä ja leukemian määrät. Ydinvoiman kannattajat eivät oikeastaan enää edes kiistä näitä asioita, vaan kyseessä on vihreän kapitalismin ja viherpesun lippulaiva. Hinta on suuri, sanotaan, mutta meidän on maksettava se –

jos haluamme pitää yllä nykyistä tuotantotasoa, mutta vähentää välittömästi hiilidioksidipäästöjä, on leikattava öljyä ja hiiltä, ja niin edelleen.

Kiinnostavaa tässä perustelussa on, että siinä ydinvoiman kannattajat myöntävät resurssien kiihtyvän käytön johtavan uhkaavaan tuhoon. Holtiton sivilisaatio on saamassa aikaan hallitsemattoman nopean ilmastomuutoksen. Ja samaan aikaan tämä holtittomuus johtaa myös siihen, että kalaa on vesissä koko ajan vähemmän, lintuja taivaalla koko ajan vähemmän, puita metsissä koko ajan vähemmän, ja niin edelleen, kohti konkurssia.

Viherpesun ydin on siinä, että ne ydinvoiman tuottamisen osat, jotka – kaivokset yms. – ovat

massiivisen saastuttavia ja vievät todella paljon energiaa, voidaan siirtää ns. kolmanteen maailmaan. Tällöin globaalit yritykset voivat näyttää puhtautta päästökaupan avulla. Luodaan puhtauden illuusio, kun mikään ei todellisuudessa muutu.

Toinen, vielä olennaisempi viherpesun kritiikki onkin, miksi pidetään kiinni teollisuuden tarpeista ja talouskasvusta, aikana kun pitäisi tuottaa vähemmän, tehdä töitä vähemmän, kuluttaa vähemmän. Talouskasvua ei voida erottaa resurssien käytön lisäämisestä, joten degrowth on välttämätöntä. Varmaan sen lisäksi tarvitaan aurinkovoimaa ja tuulipuistoja, mutta se ei ole olennaisin asia.

Resurssien liikakäytön lisäksi koko maailmaa uhkaa myös toi-

nen tuhon horisontti: ydinaseet. Sikäli kuin maailmantilanne monimutkaistuu öljykriisin ja ilmastokriisin edessä, niin konfliktien eskaloituminen suurvaltojenkin välillä – avainsanat yhdysvallat, lähi-idän öljy, kiina – muuttuu mahdollisemmaksi. Ydinaseet ja ydinvoima ovat samaa teknologiaa, osittain samojen yritysten omistuksessa. Avainsanat: uraani, sentrifugi, uraanin rikastaminen. Eikä ole edes kysymys pelkästään suurista ydinpommeista ja ydinsodasta, vaan myös pienistä strategisista aseista, joita esimerkiksi Irakissa on jo käytetty.

Ydinaseiden ja ydinvoiman vastainen kamppailu ovat olleet kaksi kansanliikettä suhteellisen erillään toisistaan, mutta on aika huomata, että on kyse samasta kamppailusta, jonka on alettava rikkaista länsimaista. Iran rakentaa ydinvoimaa, mitä länsimaat ymmärrettävästi vastustavat, koska se joka pystyy tuottamaan ydinvoimaa, pystyy tuottamaan myös ydinaseita. Nykyisessä tilanteessa Iranin vastaus painostukseen on aivan yhtä ilmeinen ja ymmärrettävä: ”Te siis voitte käyttää näitä teknologioita, mutta me emme saisi?” Jos siis halutaan, että tänä teknologiat eivät leviä, on niiden purkaminen aloitettava täältä.

Väkivallattomuus ja avoimuus

Siirrytään seuraaviin kysymyksiin. Miksi väkivallaton? Miksi avoin? Väkivallattomuus ei tarkoita neuvottelua tai antagonistin poistamista, se tarkoittaa – sen pitäisi tarkoittaa – syvempää antagonistismia kuin väkivalta. Valtakulttuuri on se, joka on hierarkkinen ja väkivaltainen. Me asetamme itsemme sen vastakohtaksi, panemme kirjaimellisesti oman ruumiimme peliin. Morrisyn sanoin: but me, as sick as I am, I would never be you.

kuva: Ydinvoimavapaa maailma

Kuten sanotaan, vasta terroristista valta näkee omat kasvonsa, mutta meistä näkyvien kasvojen pitäisi olla radikaalisti toiset. Kielämättä on tilanteita – stonewall, ungdomshuset, todellinen talvisota – joissa julmuuden logiikkaan on itse mentävä mukaan, koska repressio murtaa väkivallattomuuden mahdollisuuden, mutta nämä tilanteet ovat harvinaisia. Yleensä vaikkapa black block tekee itse itsestään mellakkapoliisin peilikuvan.

Avoimuus, esiintyminen omilla kasvoilla ja omalla nimellä ja niin edelleen, kantaa mahdollista väärää merkitystä, samaa kuin kansalaistottelemattomuus, josta siivossin sanan ”kansalais” pois, koska se vetoaa kansallisuusaatteeseen, siihen että oikeutus asettua valtiota vastaan on ”kansalaisuuden” omaavien ihmisten subjektiivisuus. Avoimuus ei ole sana, että meillä ”ei ole mitään salattavaa”. Siinä ei ole kysymys – ei pitäisi olla kysymys – legitimitietin hakemisesta, vaan radikaalista rehellisyydestä kontrollin edessä.

Sanottakoon tässä, että kolmas nollapisteen horisontti, joka myös seuraa talouskasvusta ja myös liittyy kahteen edelliseen, on vapauden loppu: kapitalismi aasialaisin

arvoin ja absoluuttisen vallan mahdollistava valvontateknologia. Paljon tuodaan esiin sitä, että me olemme jatkuvasti näkyvissä, koska olemme googletettavissa, koska olemme FRA:n silmän alla, koska kaikkialla on valvontakameroita ja niin edelleen. Tunne näkyvillä olostani meissä halun kontrolloida itseämme, se on vähän kuin pimeänpelko tai tietynlainen jumalusko. Suuri osa kontroллеista on absurdeja, siinä mielessä, että vaikka kone voi tarkkailla kaikkia sähköposteja, se ei voi tehdä sitä tietoisesti. Kontrollikoneisto on itsessään pelkkä tyhjä taulu – vanha sosialistinen maailma oli tästä hyvä esimerkki, jos ilmiantamisen halutaan olevan tehokasta, kahden kolmasosan väestöstä täytyy harjoittaa sitä.

Jos naamioidumme tai peitämme nimeämme, tavallaan myönämme jonkinlaisen syyllisyyden, emmekä sano että syyllinen on se koneisto joka on edessämme. Emme ole avoimia koska meillä ”ei ole mitään salattavaa” vaan koska meillä on ”salattavaa” mutta me emme salaa sitä. Ripusta se seinälle, koska silloin pelko paljastumisesta ei hallitse sinua.

Ensimmäiset aurantakojat - "Aurantakojakahdeksikko" - vasaroivat rikki kaksi ydinohjusta vuonna 1980.

Aurantakojat

Teksti: Jarkko Saipio

Aurantakojaliikkeellä on ollut varsin monipuolinen vaikutus. Synnyinmaassaan Yhdysvalloissa siitä on tullut esimerkki siitä miten kansalais-tottelemattomuutta harjoittava liike voi pysyä sitkeänä ja elinvoimaisena kovista vastatoimista ja epäedullisesta poliittisesta ilmapööristä huolimatta. Britanniassa liike on muuntunut laajamittaiseksi joukkotoiminnaksi ydinaseita vastaan. Ruotsissa liikkeen pohjalta on syntynyt aktiivisia aseviennin vastaisia kampanjoita.

Katolilainen anarkismi

9.9.1980 kahdeksan katolilaisista anarkopasifistia käveli vasaroiden kanssa sisään ydinohjuksia valmistavaan General Electric -yhtiön tehtaaseen King of Prussia -nimisellä paikkakunnalla Yhdysvaltain Pennsylvaniassa. Kaikki heistä olivat varttuneita pitkän linjan rauhanaktivisteja, joukossa kolme pappia ja yksi nunna. Aktivistit onnistuivat hyvällä onnella

nopeasti paikallistamaan ydinkärkiohjusten testaustilan. He alkoivat vasaroida ohjuksia ja kaataa erilaisten asiakirjojen päälle omaa vertaan (jota olivat etukäteen keränneet pusseihin). Pidätettäessä he eivät tehneet minkäänlaista vastarintaa, mutta ilmoittivat toteuttavansa käytännössä profeetta Jesajan visiota aseiden takomisesta auroiksi (Jesaja 2:4), koska ydinaseet muodostivat välittömän uhan koko ihmiskunnalle. Kaikki aktion osanottajat vangittiin odottamaan oikeudenkäyntiä. Helmikuussa 1981 he saivat 5–10 vuoden vankeustuomiot, jotka kuitenkin kumoutuivat muissa oikeusasteissa. Lopullinen tuomio tuli lopulta huhtikuussa 1990, jolloin korkein oikeusaste tuomitsi kaikki osanottajat jo vankilassa viettämänsä ajan pituisiin vankeustuomioihin sekä 23 kuukauden ehdollisiin vankeustuomioihin.

"Aurantakojakahdeksikko" (Plowshares eight) ei ilmaantunut tyhjästä, vaan heidän taka-

naan oli vakiintunut katolilaisen anarkopasifismin perinne Yhdysvalloissa. Vuonna 1933 **Dorothy Day** ja **Peter Maurin** perustivat Catholic Worker -liikkeen, jossa yhdistivät anarkistisen ja kristillisen vakaumuksensa. Liikkeen perustan muodostavat saman katon alla asuvat yhteisöt, jollaisina toimivat kaupunkialueille perustetut "vieraanvaraisuuden talot" ja eräät maatalouskommuunit. Keskeistä toiminnalle on toisaalta käytännön sosiaalityö ja kristillisanarkistinen elämäntapa, toisaalta poliittinen aktiivisuus työläisten oikeuksien, naisten oikeuksien, vähemmistöjen oikeuksien, rauhan ja muiden tavoitteiden puolesta. Liikkeeseen kuuluu nykyään lähes 200 yhteisöä, pääasiassa Yhdysvalloissa, mutta myös Euroopassa, Kanadassa ja Meksikossa.

Vietnamin sodan aikana monet Catholic Worker -liikkeen inspiroimat katoliset papit ja nunnat toteuttivat sodanvastaisia kansalaistottelemattomuusaktioita mm.

polttamalla kutsuntakortteja ja tahrिमalla kutsuntapisteiden arkistoja omalla verellään. Monet viettivät aktioiden seurauksena vuosia vankilassa. Toiminnan tuloksena alkoi muodostua nimenomaisesti sodan ja asevarustelun vastaiselle toiminnalle omistautuneita yhteisöjä, jotka olivat hyvin lähellä Catholic Worker-liikettä, mutta keskittyivät sosiaaliseen sijasta kansalaistotteluttomuuteen. Erääksi hyvin keskeiseksi vaikuttajaksi muodostui Baltimoreen perustettu Jonah House, joka on sittemmin kasvanut yhdestä talosta 89 000 neliömetrin kokoiseksi tontiksi.

Osa ”Aurantakojakahdeksikosta” oli juuri Jonah House -yhteisön jäseniä. Aktion täsmällinen muoto oli osanottajien vähittäisen suunnittelun tulos, jota ei ajateltu pysyväksi toimintamalliksi. Tapauksen saama huomio sai kuitenkin asiat etenemään omalla painollaan. Joulukuussa 1980 Vietnamin veteraani ja Jonah Housen asukas **Peter DeMott** toteutti General Dynamics Electric Boat -yhtiön telakalla spontaanisti toisen aurantakojakäynnin, ajamalla telakalla olleen kuorma-auton useita kertoja päin keskeneräistä ydinsukellusvenettä. Heinäkuussa 1982 yhdeksän katolilaista anarkopasifistia onnistui kanootin avulla pääsemään saman ydinsukellusveneen luo, vahingoittamaan sitä vasaroilla ja kaatamaan vertaan sen päälle. Seuraavien kahden vuoden aikana Yhdysvalloissa tapahtui jo kahdeksan samantyyppistä aktiota.

Aktioiden yleistyminen sai Yhdysvaltain viranomaiset koventamaan entisestään suhtautumistaan niihin. Jokainen aurantakojakäynnin käynti on Yhdysvalloissa päättynyt vankeustuomioihin. Pisimmät tuomiot ovat olleet 18 vuotta, tyyppillisen ollessa 1–2 vuotta. Noin neljännes tuomioista on ollut yli 4 vuoden pituisia. Aurantakojaliikkeen johtohahmoihin kuullut, vuonna 2002 kuollut jesuiittapappi **Philip Berrigan** vietti väkivallattomien kansalaistotteluttomuusaktioiden tuloksena vankilassa yhteensä yli

Jonah Housen asukas ja aurantakoja Susan Crane osallistui naisten vastarintaa esittelevään tilkkutäkkiteokseen aurantakojaiheella.

11 vuotta. Kovat tuomiot eivät siis ole horjuttaneet liikettä, ehkä pikemminkin päinvastoin. Tähän päivään mennessä on Yhdysvalloissa tapahtunut yli 80 aurantakojakäynnin aktiota. Näihin on osallistunut yli 200 ihmistä, monet useita kertoja. Viimeisin aktio on tapahtunut marraskuussa 2009.

Sosiologi **Sharon Erickson Nepstadin** vuosina 2001–2003 toteuttaman haastattelututkimuksen mukaan aurantakojakäynnin aktiivit ovat ensimmäisen aktionsa aikaan olleet keskimäärin noin nelikymppisiä ja kolmasosalla heistä on aktion aikaan ollut kotona asuvia lapsia. Asiaa selittää liikkeen voimakas kytkös Yhdysvaltain katoliseen vasemmistoon. Yli puolet aktioiden toteuttajista on ollut Catholic Worker -liikkeen tai Jonah Housen kokopäiväisiä vapaaehtoisia. Heillä ja heidän lapsillaan on siis ollut ympärillään tukeva yhteisö niin vankeuden aikana kuin sen jälkeenkin. Aktiivien tausta vaikuttaa myös voimakkaasti heidän suhteutumiseensa vankilassa oloon. Useimmat heistä ovat nähneet sen ennen kaikkea mahdollisuutena toteuttaa kutsumustaan

muiden vankien auttamisen ja mietiskelyn kautta.

Myöskään poliittisen tilanteen muutokset eivät ole liikettä horjuttaneet. Aktioita on tapahtunut tasaiseen tahtiin niin **Reaganin** kaudella, 1990-luvulla kuin syyskuun 2001 jälkeenkin. Yhdysvaltain ydinasepolitiikka ei ole siltä tavalla muuttanut liikkeen toiminta-aikana, mutta aktiivit eivät ole kokeneet epäonnistuneensa, vaan toteuttaneensa henkilökohtaisesti Jeesuksen sanomaa.

Kansainvälistyminen

Aurantakojien vaikutus alkoi vähitellen levitä Yhdysvaltain ulkopuolelle, suorien ja epäsuorien kontaktien kautta. Vuonna 1983 nähtiin Saksassa ensimmäinen aurantakojakäynti ja toimintamalli on sittemmin levinnyt myös Alankomaihin, Britanniaan, Ruotsiin, Irlantiin, Australiaan ja Uuteen-Seelantiin. Useimmissa paikoissa toiminta on ollut paljolti satunnaista, varsinaisesta liikkeestä voidaan puhua lähinnä Britanniassa ja Ruotsissa.

Viranomaisten vastaus auran-

takojien toimintaan on ollut Yhdysvaltain ulkopuolella paljon lievämpää kuin emämaassa. Vankeustuomiot ovat niin Euroopassa kuin Australiassakin olleet tyypillisesti joitakin kuukausia ja monesti aktion toteuttajille on määrätty vain sakkoja ja vahingonkorvauksia (jotka toki ovat usein olleet hyvinkin suuria).

Tammikuussa 1996 Britanniasa toteutetussa Hawk-hävittäjän vasarointiaktiossa saatiin oikeudessa ensimmäisen kerran täydellinen voitto. Kyseiset British Aerospace -yhtiön valmistamat koneet oli myyty Indonesian ja maalattu jo Indonesian armeijan väriin. British Aerospacen tehtaan alueelle tunkeutuneet kolme naista ja heitä avustanut neljäs olivat kaikki olleet jo vuosia mukana Itä-Timor-solidaarisuustoiminnassa. Heidän puolustuksensa perustui siihen, että yhtiö rikkoi sekä Britannian lakia että kansainvälistä lakia viemällä aseita käytettäväksi ihmisoikeusrikkomuksissa. Estäessään koneen lähtemisen Itä-Timoriin he siis turvautuivat pienempään rikokseen

1,7 miljoonan punnan vahingot Indonesialle myydylle Hawk-hävittäjälle vasaroineet **Andrea Needham, Joanna Wilson ja Lotta Kronlid** sekä heitä avustanut **Angie Zelter** vapautettiin oikeudessa syytteistä 1996.

suuremman estämiseksi. Osoitukseksi siitä että olivat ”käyttäneet kaikki tavanomaiset keinot” ennen rikokseen turvautumista he esittivät videon, jossa näytettiin heidän aiempia yrityksiään estää British Aerospacen aseiden lähtö Itä-Timoriin. Valamiehistö totesi viiden tunnin pohdinnan jälkeen syytetyt syyttömiksi kaikkiin syytekohtiin.

Oikeudessa saavutetun voiton päälle tuli vuonna 1996 Haagin kansainvälisen tuomioistuimen päätös, jonka mukaan ydinaseiden käyttö ja ydinaseilla uhkaaminen rikkovat kansainvälistä lakia. Myönteinen kehitys rohkaisi Britannian aurantakojia muuttamaan liikkeen konseptia enemmän joukkoliikkeen suuntaan. Syntyi Trident Plowshares -järjestö toteuttamaan perinteisten aurantakojien rinnalla myös matalan kynnyksen kansalaistotelemattomuutta. Toinen keskeinen muutos oli luopuminen uskontopohjaisista perusteista toiminnalle (vaikka liikkeen juuret Yhdysvaltain kristillisessä vasemistossa toki tuodaan edelleen esiin).

Trident Plowshares on vuodesta 1998 lähtien joka vuosi toteuttanut satojen ihmisten väkivallattomia blokkauksia brittiläis-

ten Trident-ydinsukellusvenetukikohtien ulkopuolella. Aktioihin on osallistunut rauhanaktivisteja myös muualta Euroopasta, ennen kaikkea juuri Suomesta (AKL:n eräisiin tapahtumiin järjestämien bussikuljetusten avulla). Suurten teidentukkimistapahtumien ohella on Trident Plowshares -kampanjan piirissä toteutettu myös perinteisiä vasarointiaktioita. Monet aktioista ovat päättyneet oikeudessa vapauttavaan tuomioon. Trident Plowshares -järjestön omien laskujen mukaan liikkeen piirissä toteutetuissa kansalaistotelemattomuusaktioissa on tähän mennessä (elokuu 2010) tapahtunut kaikkiaan 2504 pidätystä, jotka ovat johtaneet kaikkiaan 573 oikeudenkäyntiin, 2343 vankilapäivään (pelkkiä putkareissuja ei ole laskettu mukaan) ja vajaan 87 000 punnan vahingonkorvauksiin.

Vähittäistä edistystä

Ydinaseiden vastaisen toiminnan näkyvyys ja laajapohjaisuus on luultavasti vaikuttanut Britanniasa ihmisten asenteisiin ydinaseita kohtaan. Erityisesti toiminta Skotlannissa sijaitse-

Sadankomitean Rauhanpalkinto annettiin 1996 Aurantakojaliikkeelle tunnustuksena väkivallattomasta työstä ydinaseiden riisumiseksi ja kansainvälisten lakien merkityksen korostamisesta. Palkinnon vastaanottivat **Katri Silvonen** (vas.), **Anna Tuominen** ja **Hanna Järvinen**.

van Faslanen ydinsukellusvenetukikohdan ympärillä on jatkuvasti nauttinut vahvaa paikallista tukea, enemmistön skoteista pitäessä Skotlanttiin sijoitettuja ydinaseita loukkauksena alueen itsemääräämisoikeudelle. Asenteet ydinaseita kohtaan ovat käyneet kielteisemmiksi myös muualla Britanniassa. Vuonna 2006 silloinen Labour-hallitus runnoi parlamentissa pikaisesti läpi suunnitelman elinkaarensa loppua lähestyvän Trident-sukellusvenekannan uusimisesta. The Guardian -lehden heinäkuussa 2009 tilamassa mielipidetiedustelussa 54% äänioikeutetuista kannatti ydinaseista luopumista niiden uusimisen sijaan ja vain 42% kannatti uusimista. Konservatiivien kannattajistakin 41% kannatti luopumista.

Aurantakojatoiminta on kerännyt kasvavaa puhtia myös muualla. Ruotsissa vuosia telakalla ollut liike teki näyttävän paluun 26.6.2008, kun aurantakojaveteraanit **Per Herndberg** ja **Ulla Roder** tunkeutuivat Saab Microwaven asetehtaaseen Mödälissa, vasaroiden sotilastutkaa ja testialustaa sekä istuttaen viikunapuita tehdasalueelle.

16.10.2008 vasaroitiin käyttökelvottomiksi parikymmentä Yhdysvaltoihin myytyä sinkoa Saab Boforsin tehtaalla Eskilstunassa ja samaan aikaan Boforsin Karskogan tehtaalla yhdeksän Howitzer 77 -tykistöjärjestelmän yksikköä. Kaksoisaktio toteutettiin yhteensä neljän ihmisen voimin. Aurantakojatoiminnan elpyminen kytkeytyy Ruotsissa laajempaan kampanjaan, jolla tuodaan esille ”kansankodin” roolia maailman merkittävimpiin kuuluvana aseviejänä, joka ei käytännössä juurikaan valikoi asiakkaitaan.

Myöskään aurantakojaliikkeen juridiset voitot eivät ole rajoittuneet Britanniaan. 30.4.2008 dominikaanimunkin, opettajan ja maanviljelijän muodostama aurantakojakolmikko marssi Uudessa-Seelannissa Echelon-vakoilustelliittijärjestelmään kuuluvaan Waihopain tukikohtaan, vahingoittaen sirpeillä toista siellä olevista satelliiteista. Puolustukseksi he totesivat että Yhdysvallat käyttää Waihopain satelliitteja

suurempiin rikoksiin Irakin sodassa. 30.7.2010 wellingtonilainen valamiehistö vapautti heidät syytteistä vain kahden tunnin pohdinta-ajan jälkeen. Neljä vuotta aiemmin irlantilainen valamiehistö vapautti syytteistä viisi Yhdysvaltain armeijan lentokonetta Shannonin lentokentällä vahingoittanutta aurantakojaktiivisia.

Yhdysvalloissa aurantakojat eivät toistaiseksi ole saaneet oikeudessa vapauttavia tuomioita, mutta toisinaan heidän aktionsa ovat olleet turvallisuusviranomaisille niin kiusallisia, että syytteet on kaikessa hiljaisuudessa jätetty nostamatta. 2.11.2009 viisi 60–83-vuotiasta aurantakojaa tunkeutui kolmen turvaaidan läpi ydinaseiden säilytysalueelle Kitsapin/Bangorin laivastotukikohdassa Washingtonin osavaltiossa. Paikallinen syyttäjä ilmoitti alun perin nostavansa heitä vastaan syytteen vähäisistä rikoksista, mutta perui sitten syytteet viikkoa ennen oikeuskäsittelyä, ilmoittaen että vakavampia syytteitä harkitaan vielä. Aktion toteuttajia vastaan ei tähän päivään mennessä ole nostettu uusia syytteitä.

Jää nähtäväksi minkä verran konkreettisia saavutuksia aurantakojiin tullaan liittämään. Liikkeen merkitys innoittajana on joka tapauksessa kiistaton. Nykyinen itsenäisen Itä-Timorin presidentti **Jose Ramos Horta** lähetti edellä kuvatun Hawk-hävittäjäaktion toteuttajille oikeudenkäynnin jälkeen seuraavanlaisen viestin: ”Yli 20-vuotisen vastarintatoiminnan aikana emme ole ikinä onnistuneet ampumaan alas lentokonetta. Te teitte sen laukaustakaan ampumatta ja lentäjää vahingoittamatta. Säilyttäkää rohkeutenne!”

Lähteet:

Nepstad, Sharon Erickson. 2008. Religion and War Resistance in the Plowshares Movement. Cambridge University Press.

16.10.2008 Anna Andersson ja Martin Smedjeback aseistariisuivat 14 panssarintorjuntasinkoa Saab Bofors Dynamicsin tehtaalla Eskiltunassa, Ruotsissa.

Crane, Susan. 2010. Are the Navy and US Attorney's Office too embarrassed to bring charges after security breach? <http://disarmnowplowshares.wordpress.com/2010/03/03/navyembarrassed/>

Glover, Julian. 2009. Voters want Britain to scrap all nuclear weapons, ICM poll shows. The Guardian, July 13th <http://www.guardian.co.uk/politics/2009/jul/13/icm-poll-nuclear-weapons>

Gutzer, Deena. 2010. Nuclear swords to God's plowshares. The Washington Post, July 7th. http://newsweek.washingtonpost.com/onfaith/guestvoices/2010/07/nuclear_swords_to_faithful_plowshares.html

Watt, Emily. 2010. Waihopai three walk free. The Dominion Post 18.3.2010. <http://www.stuff.co.nz/national/crime/3468003/Waihopai-3-walk-free>

www.jonahhouse.org

www.tridentplowshares.org

www.plowshares.se

Teksti: Antti Sipilä

Sodan ja Talouden yhtymäkohtia, osa II:

Sotateollisuus ja politiikka

Aseteollisuus on sotateollisuuden taloudellisesti tuottavin, vaikutuksiltaan näkyvin ja sosiaalisesti merkittävin haara. Aseteollisuuden arvioidaan olevan toiseksi tuottavin teollisuuden haara, energiateollisuuden jälkeen. Amnestyn mukaan laillisen asekaupan arvo on noin 950 miljardia dollaria vuodessa. Yksinomaan Yhdysvalloissa tuotetaan yksi pienase noin joka kymmenes sekunti, ja jokaisen kongressiedustajan vaalipiirissä on vähintään yksi aseteollisuusyritys. Yhdysvallat on myös maailman suurin aseiden viejämaa, jonka vienti on noin kolminkertainen toiseksi suurimpaan viejään, Venäjään nähden.

Aseteollisuus on suoraan valtioiden turvallisuuspolitiikkaan liittyvä teollisuuden ala. Valtiot ovat armeijoidensa kautta aseteollisuuden isoimpia asiakkaita ja omistavat usein osuuksia aseteollisuuden yrityksistä. Ase- ja muuta sotilasteollisuutta säädelään usein omilla laeillaan ja ne ovat vapautettuja mm. EU:n The Restriction of the Use of Certain Hazardous Substances in Electrical and Electronic Equipment (RoHS) ja The Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE) direktiiveistä. Aseteollisuuden ei yleensä tarvitse ottaa huomioon ympäristölainsäädän-

tä, eikä yrityksiltä odoteta sosiaalista vastuuta. Tämä toki olisi-kin aika nurinkurista, huomioiden teollisuuden puhtaasti tuhoamiseen tarkoitetun tuotannon luonteen.

Teollisuuden ja politiikan yhteyksiä vahvistaa nk. revolving door (pyöröovi) liikehdintä. Termi on kotoisin Yhdysvalloista ja kuvaa etenkin vaikutusvaltaisten henkilöiden siirtymistä yritysmaailman ja julkishallinnon välillä. Esimerkiksi **Dick Cheney**, Yhdysvaltojen edellisen hallituksen varapresidentti, toimi ennen hallituspaikkaansa Halliburtonin toimitusjohtajana. Halliburton on Irakin ja Afganistanin sotien yksi suurimmista taloudellisista hyötyjistä. Suomessa hyviä esimerkkejä pyöröoviliikehdinnästä ovat **Jouni Backman**, **Piia-Noora Kauppi**, **Paavo Lipponen** ja **Suvi-Anne Siimes**. Lisäksi nykyisistä kansanedustajista **Olli Nepponen** on prikaatinkenraali EVP.

Suomen kokonaispuolustusmenot vuonna 2009 olivat noin 2,5 miljardia euroa. Suomen armeijan asehankinnat maksavat arviolta noin miljardi euroa vuodessa. Tarkkoja lukuja ei kuitenkaan ole saatavilla tietojen aran luonteen takia. Suomi on sitoutunut kansainvälisillä sopimuksilla olemaan myymättä aseita sotaa käyviin maihin. Asekaupassa Suomen

merkittävimpiä kauppakumppaneita ovat NATO-maat, joista monet käyvät jatkuvaa sotaa Irakissa ja Afganistanissa. Suomalainen sotateollisuus tekee yhteistyötä myös näiden tukeman Israelin kanssa. Israel käy jatkuvia sotia naapurimaidensa kanssa ja miehittää Palestiinaan kuuluvia alueita. Lisäksi Israel piirittää Gazaa ja on laittomasti estänyt avun toimittamista palestiinalaisväestölle.

Suomen aseteollisuuden ykkösnimi on Patria Oyj. Patrian omistajia ovat Suomen valtio (73,2 %) ja European Aeronautic Defence and Space Company EADS (26,8%). Vuonna 2007 Patria-konsernin liikevaihto oli 541,2 miljoonaa euroa, liikevoitto 37,3 miljoonaa euroa. Uusien tilausten arvo oli 568 miljoonaa euroa ja myynnistä 49 % suuntautui ulkomaille. Saman vuoden eduskuntavaaleissa Patria jakoi vaalirahaa Keskustalle, Kokoomukselle ja SDP:lle, noin 6000 euroa kullekin. Lähes täysin valtion omistaman yhtiön jakamana tämä raha päättyi otsikoihin osana nk. vaalirahoituskohua vuonna 2008. Lisäksi Patriaa on syytetty lahjuksista mm. Egyptiin, Sloveniaan, Tansaniaan ja Yhdysvaltoihin tehtyjen asekauppojen yhteydessä. Tutkinta lahjusten osalta on yhä kesken, mutta syytösten johdosta yhtiön toimitusjohtaja **Jorma**

Teollisuuden ja politiikan yhteyksiä vahvistaa niin kutsuttu revolving door (pyöröovi) liikehdintä, vaikutusvaltaisten henkilöiden siirtyminen yritysmaailman ja julkishallinnon välillä.

Wiitakorpi erosi vuonna 2008.

Myös muut tahot kuin aseeteollisuus hyötyvät sodankäynnistä ja puolustusbudjeteista. Etenkin Yhdysvalloissa ja Euroopassa toimii monia yksityisiä sotateollisuusyhtiöitä, jotka on listattu pörssiin. Näihin yrityksiin sijoittavat valtioiden lisäksi mm. pankit, sijoitusyhtiöt ja -rahastot (mm. eläke-rahastot), sekä piensijoittajat. Aseteollisuus on erittäin tuottava kaupan ala ja etenkin lama-aikaan sen houkuttelevuus sijoituskohteena kasvaa. Sotaa käydään suhdanteista riippumatta. Kuten jo mainitsin ensimmäisessä osassa, kuusi kymmenestä suurimmasta Irakin sodan hyötyjästä on siviilipuolen yrityksiä.

Nousevat maat asekaupassa ovat nk. kolmannen maailman maita etenkin Aasiasta ja Etelä-Amerikasta. Yli miljardin asukkaan maat Kiina ja Intia modernisoivat armeijoitaan jatkuvasti. Kiina pyrkii tuottamaan pääosan aseteknologiastaan itse, mutta tekee yhteistyötä ainakin Venäjän kanssa. Intia on viimeisten kahden vuosikymmenen aikana suunnannut hankintansa Israeliin, Yhdysvaltoihin ja Eurooppaan. Etelä-Amerikassa Brasilia, Chile, Kolumbia ja Venezuela ovat viime vuosina aktivoituneet. Etenkin jännitteet kahden viimeksi mainitun välillä ja maiden si-

säiset ongelmat ovat kiihdyttäneet näitä hankintoja.

Laiton asekauppa on myös tuottavaa liiketoimintaa. Termi itsessään vaikuttaa oksymoronilta, sodan ollessa rikos ihmiskuntaa vastaan. Erilaisten kansainvälisten sopimusten kieltäessä aseviennin sotaa käyviin ja epävakaisiin maihin, laitton asekauppa vastaa kysyntään. Kuuluisin tapaus laittomasta asekaupasta on Viktor Bout, joka pidätettiin maaliskuussa 2008 Bangkokissa. Boutia epäillään aseiden toimittamisesta Afrikkaan, Lähi-itään ja Etelä-

Amerikkaan, erilaisille hallituksesta riippumattomille joukoille.

Niin kauan, kun sodankäynti on taloudellisesti rauhanrakentamista kannattavampaa, tulee teollisuus lobbaamaan sotien puolesta. Irak ja Afganistan ovat viimeisimmät valtiot listassa, johon kuuluvat Korea, Vietnam, Dominikaaninen tasavalta, Angola, Nicaragua. Toisesta maailmansodasta lähtien nk. länsimaat ovat olleet jatkuvassa sodassa josain päin maailmaa.

Lähteet:

*Amnesty International
Aseistakieltäytyjäliiton ja Muurinnurtajien Patria-kampanja
Bangkok Post
Business Bundit
The Guardian
Helsingin Sanomat
Maailma.net
Stockholm International Peace
Research Institute
Suomen Kuvalehti
Wikipedia
Yle*

Eurooppalainen *antimilitaristinen* toimintaverkosto

Teksti ja kuvat: Tuuli Vuori ja Jyrki Lappalainen

Oli aurinkoinen heinäkuun lopun perjantai keskellä kuuminta Espanjaa. Matkasimme Madridista länteen, ilmastoimattoman auton ikkunasta puhalsi kasvoille koko päivän paahtunut maantien ilma. Ikku-nassa vilisi kuumuudessa väreilevä autiomainen maisema. Taivaalla kaartelevat petolinnut sentään taisivat olla korppikotkien sijaan haukkoja.

Hikoilimme kuumassa autossa sillä olimme matkalla kokoukseen. Edustaisimme Aseistakieltäytyjäliittoa tapahtumassa, jonne saapuisi antimilitarististen järjestöjen toimijoita eri puolilta Eurooppaa. Tarkoituksena oli seuraavien kahden päivän aikana luoda vankempaa pohjaa Euroopan laajuiselle kansalaistottelemattomuuteen perustuvalla toimintaverkostolle. Samaan aikaan paikalla järjestettiin espanjalaisen AA-MOC -järjestön tapaaminen, johon liittyi omia työryhmiä ja väkivallattomuuskoulutusta.

Kokouspaikkana toimi hostelli idyllisen Jarandilla de la Veran

kylän laitamilla. Vuoret kohosivat ympärillä. Tontin rajana virtaavan kirkkaan vuoristopuron solina kantautui kokoustilana toimineelle terassille asti, jossa työ alkoi katsauksella lähihistoriaan. Kansalaistottelemattomuuteen keskitetty verkosto on kehittynyt hiljal-

leen toiminnan myötä. Yhteinen tekijä useimmille järjestöille on myös yhteys War Resisters' International -järjestöön. Aseistakieltäytyjäliitto on ollut yhteisissä tapahtumissa mukana alusta asti – ydinaseiden vastaiset bussimatkamme alkoivat jo 90-luvun puo-

Trident Ploughshares 2000 -kampanja Faslanen ydinasesukellusveneitä vastaan käynnistyy. Useita tempauksia, mukana suomalaisiakin.

Bombspotting III. Tunkeutuminen Kleine Brogelin ydinase-lentotukikohtaan Belgiassa. AKL mukana bussilla.

Bombspotting IV Belgiassa. AKL mukana bussilla.

Bombspotting XL Belgiassa. Tunkeutuminen useisiin NATO-kohteisiin. AKL mukana bussilla.

Afganistanin sota alkaa

Rauhanleiri NATO:n viestintätukikohtaan luona Fauskessa, Norjassa. AKL mukana bussilla.

1998

1999

2000

2001

2002

2003

2004

2005

NATO pommittaa Jugoslaviaa

Kävely ydinaseriisunnan puolesta Haagista Brysseliin, suoraa toimintaa NATO:n ydin- ja uraaniaseita vastaan. Ensimmäinen AKL:n massamobilisaatio Suomesta bussilla.

AKL:n yhteistyö WRI:n kanssa aktivoituu, Oxford, Englanti

The Really Big Blockade Faslanessa, Skotlannissa. AKL mukana bussilla.

Irakin sota alkaa

Irakin sodan vastainen kansainvälinen toimintakutsu

Get in SHAPE, Suoraa toimintaa NATO:n sotilaallisella päämajalla Belgiassa. AKL mukana bussilla.

Coulportin vuosittainen kesäleiri ja blokkaukset Skotlannissa. AKL mukana pikkubussilla.

lolla, jonka jälkeen yhteistyö eri antimilitarististen järjestöjen välillä on aina vain tiivistynyt. Osa tapahtumista on ollut hajautettuja toimintapäiviä, jolloin ryhmät ovat toteuttaneet samaan teemaan liittyviä tempauksia kukin tahollaan. Toiset tilaisuudet ovat puolestaan olleet kansainvälisiä tempauksia yhdessä paikassa, viimeimpänä tämän vuoden alussa tapahtunut ydinasetukoksen tukkiminen Aldermastonissa, Englannissa, jonne viimeisin AKL:n bussimatkatkin suuntautui. Matkoille osallistuneet saivat Espanjassakin kiitosta: suomalaiset tunnetaan osallistumisestamme suurina ja menestyksellisesti tempauksensa hoitavina ryhminä.

Emme olleet vuoristokylässä kuitenkaan vain muistelemassa menneitä, vaan ruokataukojen rytmittämien täysien kokouspäivien tavoitteena oli ottaa jälleen askel kohti tiiviimpää yhteistyötä. Kävimme pienemmissä ryhmissä sekä kaikkien osallistujien kesken läpi verkoston vahvuuksia ja heikkouksia, uhkia ja mahdollisuuksia. Pohdimme yhteisiä tavoitteitamme ja ennen kaikkea tulevaisuutta. Portugalilaisesta PAGAN-järjestöstä oli paikalla laajempi edustus kertomassa mitä kaikkea Lissabonissa voisi olla tehtävissä marraskuussa järjestettävän NATO:n huippukokouksen aikaan. Kokousta edeltävällä viikolla järjestetään NATO:n vastainen toimintaviikko, johon liittyviä

tapahtumia tulee olemaan eri puolilla Eurooppaa. AKL matkustaa bussilla Euroopan laidasta laitaan ja osallistuu toimintaviikon tapahtumiin Lissabonissa.

Ruotsalaisen Ofogin edustaja kertoi alustavia ensi vuoden heinäkuussa Pohjois-Ruotsissa järjestettävästä kansainvälisestä toimintaleiristä. Lissabonin kokoukseen liittyvän toimintaviikon lisäksi se nousee esiin laajasta tulevasta toiminnasta myös siten, että AKL tulee olemaan paikalla toivottavasti laajalla edustuksella.

Vaikka virallista ohjelmaa oli runsaasti, oli viikonloppu muuta kuin virallista edustamista. Ruokatauoilla espanjalaisen keittöön antimia nauttiessa tai iltain hyvän viinin ääressä käytiin vanhojen ja uusien tuttujen kesken monia keskusteluja niin aktivistin arjesta kuin Saksan koululaitoksesta. Lauantain illanviettoon espanjalaiset järjestäjät olivat varanneet vesileikkejä ja sangriaa. Railakas disko kuului jatkuvan pitkälle yöhön.

Toinen kokouspäivä, sunnuntai, venähti aikataulultaan pitkäksi. Jouduimmekin lähtemään kesken loppuevaluatation, lähimmät yhteydet Madridiin lähtivät hieman kauempana sijaitsevasta kaupungista. Tällä kertaa matka taittoi ilmastoituilla ajoneuvoilla, joiden ikkunoista maisema näytti yllättäen hieman tulomatkaa vehreämmältä.

Mikä?

- Väkivallatonta kansalais-tottelemattomuutta harjoittavien antimilitarististen järjestöjen ja ryhmien yhteistyöverkosto
- Jäsenjärjestöjä ja -ryhmiä Suomen lisäksi mm. Britanniassa, Belgiassa, Espanjassa, Portugalissa, Ruotsissa ja Saksassa

Miksi?

- Militarismi on globalisoitunut, Eurooppa militarisoituu. Tehokas vastarinta vaatii yhteistyötä yli kansallisvaltioiden rajojen.

AKL

- Ollut mukana alusta asti.
- Suomalaiset ovat osallistuneet menestyksekkäästi ja suurilukuisina kansalaistottelemattomuustapahtumiin useissa Euroopan maissa. Apuna suuriin mobilisatioihin ovat olleet AKL:n järjestämät bussimatkat.

Seuraavat suuret tapahtumat

- 15.-21.11.2010: Toimintaviikko Lissabonin NATO-huippukokousta vastaan
- 18.-31.7.2011: Kansainvälinen toimintaleiri Luulajassa, Ruotsissa

 Kansainvälisiä kansalaistarkastuksia M51-ohjusta vastaan Rankassa.

 Brysseli, Belgia: NATO:n vastainen konferenssi ja toimintaverkoston kokous.

 NATO-ZU, rauhanjärjestöjen yhteinen rauhanleiri ja tien sulkeminen NATO-kokouksen aikana Strasbourgissa, Ranskassa. Blokkauksessa 15 suomalaista.

 Toimintaleiri NATO:a vastaan Luulajassa, Ruotsissa.

 Toimintaverkoston kokoontuminen Berliinissä, Saksassa. Mukana 3 AKL:n edustajaa.

 Aldermastonin ydinasetukoksen blokkaukset Englannissa. Mukana n. 20 suomalaista.

 Toimintaleiri USA:n armeijan pommitusharjoituksia vastaan Luulajassa, Ruotsissa.

 Jarandilla de la Vera, Espanja. Toimintaverkoston kokous. Mukana 2 AKL:n edustajaa.

2006 2007

 Faslane 365: Vuoden mittainen kutsu ydinasetukikohdan tukkimiseen Skotlannissa. Vuosi huipentui suur tapahtumaan 1.10., myös AKL mukana bussilla.

2008 2009

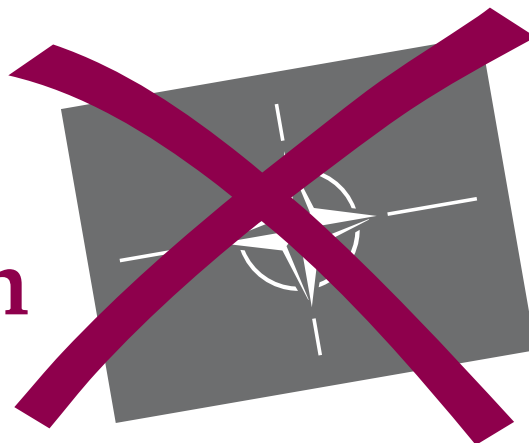
 NATO Game Over. Kansalaistarkastuksia NATO:n päämajaan sekä kansainvälinen seminaari Brysselissä, Belgiassa. AKL mukana bussilla.

 European Peace Action Forum Euroopan sosiaalifoorumien yhteydessä Malmössä, Ruotsissa. Kansainvälinen seminaari- ja koulutustapahtuma sekä kansalaistottelemattomuutta. Suomalaiset blokkasivat BAE-Systemsin toimistoa.

 Eurooppalainen toimintapäivä sotilastukikohtia vastaan 14.11.

2010

Matka NATO:n huippukokouksen vastatapahtumaan Portugalissa

13.11.2010 klo 19.00 - 26.11.2010 klo 11.00

Aseistakieltäytyjäliitto järjestää bussimatkan NATO:n huippukokouksen vastatapahtumaan Portugalin Lisabonissa marraskuussa! Reissun hinta on AKL:n jäsenille 220 € ja muille 240 €.* Matkaan lähdetään la iltana 13.11. ja Suomeen palaamme takaisin pe aamuna 26.11. Bussimatka kestää suunnatansa neljä vuorokautta (päivät bussissa, yöt laivoilla tai hostelleissa).

Minne olemme menossa?

Lisabonissa Portugalissa järjestetään 19-20.11. NATO:n huippukokous, jonne NATO-maiden valtionpäämiehet saapuvat hyväksymään sotilasliiton uuden strategian, joka määrittää sen toimintaa tulevina vuosina. Uuden strategian tarkoitus on mm. parantaa NATO:n valmiuksia interventioihin NATO-maiden alueen ulkopuolella ja tiivistää entisestään NATO:n ja EU:n suhdetta. Vaikkei Suomi olekaan NATO:n jäsen, se on harjoittanut koko ajan tiivistyvää yhteistyötä sotilasliiton kanssa jo vuosia, ja on tämän seurauksena tällä hetkellä tosiasiaa hyökkäyssodan osapuoli Afganistanissa.

NATO:n edustama sotilaallinen voima ei ole kuitenkaan ratkaisu ongelmiin, tosiasiaa se vain pahentaa niitä. Siksi sen vastustaminen on tärkeää erityisesti tällä hetkellä, kun ollaan päättämässä sen toiminnan lähtökohdista lähitulevaisuudessa.

Mitä siellä tapahtuu?

Lisabonin vastatapahtuman suurin tapahtuma on lauantaina 20.11. järjestettävä NATO:n vastainen mielenosoitus, jonka pääjärjestäjiä ovat paikalliset vasemistolaiset poliittiset ryhmät ja ammattiliitot. Muutkin ovat kuitenkin tervetulleita osallistumaan omine tunnuksineen. Lisaboniin kokoontuvat antimilitaristit taas järjestävät kaupungissa huippukokouksen aikana väkivallatonta kansalaistottelemattomuutta. Väkivallattomuus tarkoittaa fyysisestä väkivallasta pidättäytymisen lisäksi myös sitä, että esim. minikäänlainen poliisien provosoiminen ei ole tapahtuman yhteydessä sallittua. Lisäksi vastatapahtuman ohjelmaan kuuluu vastahuippukokous. Matkalle lähteminen ei velvoita osallistumaan kansalaistottelemattomuuteen.

Suurin osa sekä mielenosoituksen että antimilitaristien kansalaistottelemattomuuden osallistujista tulee luonnollisesti Portugalista ja Espanjasta. Paikalle tulee kuitenkin sodanvastustajia myös muualta Euroopasta.

Portugali on varsin militaristinen maa ja toimintaa NATO:n jäsenenä pidetään siellä laajalti itsestäänselvyytenä. Paikallinen antimilitaristinen liike on tämän seurauksena heikko. Yksi reissumme tarkoitus on myös osoittaa tukea paikallisten antimilitaristien toiminnalle vaikeissa oloissa.

Lisätiedot ja paikkavaraukset AKL:n toimistolta, 040-8362786, toimisto@akl-web.fi

* Matkan hintaan sisältyvät bussimatka, laivaliput sekä majoitukset bussimatkan aikana. Pyrimme siihen, että hintaan sisältyy myös majoitus paikan päällä kokonaisuudessaan, mutta se ei ole vielä varmaa. Jos siitä tulee osallistujille lisäkuluja, ne ovat enimmillään luokkaa 20-30 euroa/henkilö. Paikan päällä olevan majoituksen järjestävät portugalilaiset, ja se on tämänhetkisten tietojen perusteella sisätiloissa.

Ilosaarirock 2010

Aseistakieltäytyjäliitto järjesti kuluneenakin kesänä perinteisen antimilitaristisen bussimatkan Joensuun Ilosaarirockiin.

Teksti: Jukka Vuorio, kuva: Bryan Sheffield

Olin aikaisemmin samana kesänä käynyt Tanskassa Roskilde-festivaalilla, ja sen perusteella luulin jo vähän aikaa olevani liian vanha festareille. Ilosaari onneksi todisti minun olevan väärässä. Kyse olikin vain siitä, että telttamajoitus on liian rankka tapa festaroida, varsinkin jos auringonpaistetta tai sadetta riittää. Sateellahan kaikki kastuu mössöksi ja auringonpaisteella puolestaan teltassa pystyy olemaan vain klo 23–07 välisenä aikana, koska telta muuttuu saunaksi. Loput vuorokaudesta täytyy viettää ulkona kierrellen, ja se on liian rankkaa. Tästä viisastuneena varasin Ilosaaresta hyvissä ajoin koulumajoituksen, ja voin varauksetta suositella kaikkia muitakin menettelemään tulevaisuudessa samoin.

Ja olihan siellä festareilla tietysti bändejäkin, toiset parempia ja viihdyttävämpiä kuin toiset. Olen moneen kertaan kuullut sanonnan, ettei festareille lähdetä bändejä katsomaan vaan ihan muista syistä. Mutta onhan niillä esiintyjillä todella suuri osuus festaripaketin kokonaisuudessa. Kyllä minä ainakin arvostan huomattavasti enemmän, jos tarjolla on mahdollisuus mennä katsomaan vaikka Bad Religionia tai Blossom Hilliä kuin Lauri Tähkää tai Mokomaan tai Stam1naa. Tällä hetkellä Ilosaaren päätarjonta punkin, rockin, reggaen ja niiden välimuotojen kesken on ihanteellinen, toivottavasti festari ei tulevaisuudessaakaan lähde sekoilemaan kaiken maailman hipster-piippauksen kanssa.

Bad Religion oli koko Ilosaaren etukäteen kovin porukka, ja lunasti kaikki odotukset. Bändin päästyä lavalle kuultiin loppua kohden tihevä hittiputki, jonka yleisöä liikuttavin kohta oli yli kymmenen vuoden takainen hitti Punk Rock Song. Tapasin ennen keikkaa kitaristi Greg Hetsonin ja basisti Jay Bentley'n vip-alueella, ja miehet olivat todella rentoja ja ystävälli-

Bad Religion

siä. Vaikka Bad Religion on kiertänyt ympäri maailmaa jo 30 vuotta ja nähnyt, tehnyt ja kokenut varmasti vaikka mitä, niinkusi ei soittajilla ole silti noussut päähän. Basisti sanoi, että tämä oli bändin kahdeksas kerta Suomessa, ja joka kerralla on kuulemma tuntunut siltä, että ”hyvä, että tultiin tänne”. Bentley kertoi myös, että syksyllä 2010 ilmestyvä uusin pitkäsoitto The Dissent of Man tulee viemään bändiä totutusta poliittisuudesta hieman rennommille urille.

Kotimaisista esiintyjistä parhaan fiiliksen sai aikaan Mariska & Pahat Sudet, jonka tunnelmallinen, erotiikkaa tihevä iskelmä sopi täydellisesti hiostavaan auringonkirkkoon. Viikonlopun aikana positiivisesti mieleen jäivät myös omalaatuisen tinkimätön Micragirls, aina tasaisen varma I Walk the Line ja rentolavan auringossa esiintynyt Valkyrians. Voisi sanoa, että musatarjonnaltaan Ilosaari oli minulle henkilökohtaisesti lähes täydellisyyttä hipova. Festarin varsinainen pääesiintyjä Faith No More ei tosin kiinnostanut yhtään.

Kasvisruokatarjonta on festareilla 2010-luvulle tullessa jo hyvällä, lähes kiitettävällä mallil-

la. Vegeruokien tarjonnan valikoima korostuu varsinkin Ilosaarirockissa, joka suurena festarina on silti onnistunut säilyttämään sen tärkeän vaihtoehtoskenetatsin. Vain tamperelainen Veganissimo puuttui rivistä, mutta onneksi aasialainen Supreme Master isoine annoksineen hoiti ruokahommat kotiin.

Mutta hei, että kaikki ei olisi pelkkää kehua, niin täytyy tuoda esiin myös todella suuri epäkohta tähän reissuun liittyen. Vaikka AKL järjesti kaikille avoimen busikuljetuksen festareille ja takaisin, ei järjestö saanut Ilosaaresta pöytäpaikkaa. Myöskään Aseistakieltäytyjäliittoa vastaavaa järjestöä ei kansalaisjärjestöalueella näkynyt, ellei Sadankomiteaa voisi sellaiseksi hyvällä tahdolla mieltää. Oman käsitykseni mukaan kyseiset järjestöt ovat kuitenkin monin tavoin erilaisia, joskin yhteistyökykyisiä. Tällä kertaa AKL:n jääminen ilman omaa infopistettä tuntui festariorganisaatiolta jopa jonkinasteiselta pyllistykseltä. Toivottavasti asia korjaantuu ensi kesäksi, jolloin AKL jälleen lähtee totutusti Rauhanaseman pihasta antimilitaristiselle kulttuurimatkalle kohti Suomen parasta festaria.

Antimilitaristi Roskildessa

– AKL:n bussilla rokkifestareille

Teksti: Lauri Hoefs

Matka

Viking Linen Turun terminaalin loistonsa ajat jo nähnyt kasariesteitiikka on aina yhtä luotaantyöntävä. Suljetussa salissa ihmiset saavat aikaan aivan liikaa ääntä. Vaikka tällä kertaa on arkipäivä, on väkeä silti pakkautunut terminaaliin paljon. Laivamatka itse on ihmeellisen rauhallinen, vain muutama sydänkohtaus bingossa. Risteilyurpojen hytinhajotustalkoilta vältytään.

Vänernin ohi viilettäessä siintävät koruttomat kivirauniot valais-
tuina kauniisti pimeää vasten. Ne ovat jääne kartanosta, jonka jokin Ruotsin hulluista kuninkaista rakensi puolisolleen. Etelämmäksi mennessä järvinäkymä vaihtuu teollisen Ruotsin näyteikkunaksi. Moottoritien liittymien jokainen rako on markkinarako.

Bussissa unta kertyy vajavaisesti, öiset lauttamatkat katkovat muuten tasaisen ja sumean moottoritiejurnutuksen. Aamulla olemme perillä Roskildessa.

Päivä 1

Ensimmäisenä alueelle saapuessani vastaan tulee kyltti "Organic Pizza," ja päätän tutustua sen alla olevaan kojuun jossakin vaiheessa tarkemmin. Ruokavalikoimassa on ylipäänsä huomioitu luomua ja kasvisruokaa tahtovat paremmin kuin vaikka keskiverrossa suomalaisessa pääkaupungissa. Päädyn leiriytymään Clean & Quiet -alueella, jossa öisin on hiljaisuus ja teltaillijoiden odotetaan keräävän omat roskansa.

Heti alkuun opittua: syömään kannattaa lähteä ennen kuin on nääntymässä, lähimmille ruokakojuille on leiripaikastani noin puoli kilometriä festariörveltäjien lomassa luovimista ja sen jälkeen pitkät jonot. Ruoka tosin on hyvää ja edullista. Päälavalle on melko tarkkaan kilometri linnuntietä.

Ukkonen jyrisee, varaudun pahimpaan ja tarkistan teltan kiinnityksen. Pieni kuuro kuitenkin ohittaa alueen nopeasti.

Roskilde ei ole vain musiikkifestivaali, tarjolla on myös skeittinäy-

Päivä 3: Ryhmä italialaisia putkimiesveljejä arkkivihollisineen tanssahtelee tutun musiikin tahdissa. kuva: Michael Flarup/Roskilde Festival

töksiä, performansseja, erilaisia työpajoja ja runsaasti elokuvia. 27 yhtyettä tai artistia jotka tahtoisin nähdä, siinä kiinnostavimmat viikon tarjonnasta. Täällä tulee kiire.

Illalla elokuvatellassa esitetään psykedeelinen stop motion -animaatio A Town Called Panic. Sähliään ja missaan leffan, en tullut otaneeksi huomioon, että teatterin edessä on kolmen vartin jono. Seuraava leffa alkaa yhdeltä paikallista aikaa, yritän ehtiä siihen.

Lucy in the Sky With the Diamonds taustalla soiden yritän läpi leirintäalueiden, kusenhajuisessa mudassa liukastellen. Tiedän olevani myöhässä, ehkä taas yksi elokuva näkemättä, kiitos sen, että käännyin väärään melkein heti teltalta lähtiessäni. Pimeässä etäisyys ja suunta ovat entistä hankalampia hahmottaa. Saapuessani elokuvatelalle huomaa, että meneillään on eri elokuva kuin ohjelmalehtisessä mainittiin. Vampires Suck ei jaksaa innostaa kovin pitkään, häivyn kesken leffan.

Päivä 2

By the Patientin tarkka metallipiiskaus aloittaa festaritunnelman.

Pian sen jälkeen seuraan lehmien ja banaaniin seuruetta, joka joukkotappelee keskellä aukiota, siirtyä sitten voimansa yhdistäen huutamaan iskulauseita hedelmäkojun eteen ja ammuskelee toisiaan vesipysyillä. Tämän joukkopsykoosin selvittämiseksi tarvitsisin tanskan kielen taitoa, tai psykiatrin. Kumpaakaan ei ole saatavilla.

Tutustun taas elokuvateltan tarjontaan. Snabba Cash, ruotsalainen, esittelyn mukaan "kansainvälistä potentiaalia omaava," rikostriileri. Yksinkertainen Ikaros-tarina ilman yhtäkään ennalta-arvaamattomaa koukkua, suorastaan naiivi ja monesti jo nähty tusinatarina. Mutta jokainen ratkaisu on loppuun saakka mietitty ja viimeisen päälle toteutettu, kokonaisuus on yllättäen vaikuttava. Vegetarian Sandwichin sekä ihanan rasvaisten ja suolaisten paistettujen perunoiden "on the side" verran pulleampana istahdan teltaani sulattelemaan sekä elokuvaa että ruokaa.

Päätän seuraavana päivänä mennä testaamaan luomupizzerian, arvelen että se on puolentoista kilometrin kävelyn väarti.

Ehkä kosteudesta johtuen teltassa tuntuu illalla olevan todella kyl-

mä. Haen takin rinkkanarikasta, samalla kävelen pienen lenkin alueen suurimman tekojärven ympäri. On viimein, koko päivän jatkuneen viiman sijaan, lähes tyyntä. Vastarrannan valot ja pidot heijastuvat siltoina lammen peiliin. Rannalla kuuluu kakofonia eri leirintöjen билетistä ja mekkalaa. Houkuttaisi jäädä katsomaan auringonnousua, mutta en usko, että väsymys antaa periksi niitä muutamaa tuntia.

Päivä 3

Ryhmä italialaisia putkimiesveljeksi arkkivihollisineen (muutama Mario, upeampi Luigi, pari Koo-paakin) tanssahtelee tutun musiikin tahdissa. Linnaan saapuessa musiikki muuttuu hermostuneeksi, jännitys kohoaa tason päävastustajan lähestyessä. Mutta pian paljastuu, että prinsessa onkin toisessa linnassa, penteleen Koopat! Festariseurue jonka esitystä katseen on vahvoilla kilpailussa parhaasta leiriteemasta. Parhaan teeman ja toteutuksen aikaansaanut ryhmä nappaa palkkioksi kuusi lippua seuraavan vuoden festivaalille, joten panostaminen saattaa kannattaa.

Kävelen paikkaan jossa näin Organic Pizza -kyltin saapuessani leirintään. Kyltistä on nyt sana "Organic" maalattu peittoon. Oikea paikka on kahden kilometrin päässä, toisella puolella koko aluetta. I'm sorry Mario, but your pizza is in another castle.

Sick of It All. Tämän vuoksi kannatti hieman jonottaakin. Jo pitkään ennen keikan alkua lavan edustalla on pieni tungos ja jatkuvasti enemmän ja enemmän Safety Crew -miehitystä. Tuntia myöhemmin olen mustelmilla yltäpäältä. Hyvä keikka, 25 vuotta ei näy tämän yhtyeen esiintyessä väsymyksenä, päinvastoin.

Porcupine Tree on tunnettu soundistaan ja keikka on festarin akustisesti parhaalla lavalla. Se myös kuuluu, soundi on korviahi-velevä ja tunnelma katossa.

Päivä 4

Pilvet taivaanrannassa herättävät turhan toivon sateesta. Helle ei tunnu niin pahalta kuin voisi, tuulee melko voimakkaasti. Mutta tuu-

len vilpoisuus on petollista, iho alkaa nopeasti punoittaa auringossa. Päivän pääteema on jonottaminen, sitä harrastetaan pankkiautomaatilla, kahvikojulla, ruokapaikoissa ja suihkuissa. Kun näistä on päästy, jonotetaan sisään festivaalialueelle, sitten lavoille ja lopulta ruokapaikoille ja vessoihin. Ajasta suurin osa kuluu liikkumiseen jonosta toiseen, tai jonottaessa jotta pääsisi liikkumaan.

Päivän ensimmäinen tärppi, Alice in Chains, osoittautuu yllättävän vetreäksi, uusi laulajakin loistava ja soitto tarkkaa.

Palatessani teltalle huomaa, että keskellä aluetta sijaitseva uimaranta on suljettu kolibakteerin vuoksi. Onneksi en sitten mennytkään uimaan iltapäivällä.

Them Crooked Vultures vetää keikan, jota on vaikea ylittää. Yhtye joka olisi voinut ottaa varman päälle intoutui pitkiin improvisaatioessioihin, soolottelua kuultiin jokaisen virtuoosin taholta. New Fang tartutti yleisöön tanssitaidin ja päätti suosionsa hyvin ansainneen keikan. Lisää tällaista!

Päivä 5

Tämä on varmaankin festivaalin raskain päivä aikataulujen kannalta. Ensimmäinen kiintoisa yhtye aloittaa klo 13, viimeinen lopettaa neljältä yöllä. Kohokohtana The Prodigy.

Koko päivän porottaa pilvettömältä taivaalta, festarialueen maa on kuivaa hienoa pölyä, joka tarttuu kaikkialle. Kuumuuden takia jonottaminen ei enää huvittaisi, pisimmät jonot löytyvät tällä kertaa vesipisteen edestä.

Illan tuuli tuntuu todella kolealta. Muse jää väliin, kuumuus on vienyt voimat. Päälavalla yllättäen kuuluu leirintäalueen kaukaisimpaan nurkkaan saakka.

Hämärässä eksyn matkalla festivaalialueelle. Keskellä telttamerta alkaa näyttää siltä, että en ehdi ajoissa alueelle. Pistän juoksuksi, en kestä ajatusta seuraavan keikan missaamisesta! Ehdin viimein portille, rannekkeita tarkastava nuorukainen taputtaa minua olalle ja sanoo innoissaan: "Go, go! You can still make it!" Saavun päälavan eteen juuri kun The Prodigy astuu lavalle.

"All my people at Roskilde. I want to see a miracle, I want to see you form a circle!" Ja yleisö jakautui The Prodigyn edessä, ihme tapahtui. "Where is all my people at Roskilde! All my people, I want to see you get down!" Ja The Prodigyn kansa laskeutui polvilleen ja nosti kätensä The Prodigyä kohti, ja The Prodigy täytti ilman kirkkaalla valolla. Ja The Prodigy sanoi: "All my people here at Roskilde, dance!"

Päivä 6

Motörhead ei lopulta jaksakaan innostaa. Päätän kierrellä hieman aluetta, keräten samalla pantillisia tuoppeja noin viidensadan kruunun edestä. Killswitch Engage tulee nähtyä ohimennen, mutta ei oikein jaksa sytyttää. Käyn hakemassa rikkani narikasta ja pakkaan valmiiksi. Ajatukset ovat jo matkalla kotiin, kunhan viimein pääsisi fyysisestikin matkaan. Viimeisenä vuorossa Prince.

Eihän tässä ole mitään tolkkua! Ensimmäiseen puoleen tuntiin ei tapahdu mitään ja yleisö hurraa. Soitannon alettua rantaudutaan heti 80-luvun kamalampiin painajaisiin ja yleisö hurraa. Prince on ehkä instituutio ja esitys speaktaakeli, mutta ei se oikein jaksa sytyttää kahdensadan metrin päästä osittain näkyvissä olevilta screeneiltä. Lavan näkemisestä ei ole toivoakaan. Lähinnä huvittaa kun 1999 soi, kasarisoundi vihloo korvia. Poistun paikalta kahden kappaleen jälkeen.

Kotiinpaluu

Helsingborg ja Hamletin linna jäävät taa, pieni lautta saapuu Ruotsin maaperälle. Jälleen vuorossa tunti-kausien hurnutus moottoritietä pitkin, Tukholmaa ja Turun lauttaa kohti. Väsyneenä päätän, että tämä jää viimeiseksi festarireissukseni. Toisaalta, tismalleen saman päätöksen olen tehnyt jo monena vuonna aiemminkin. Enkä vakavissani usko päätöksestä seuraavana vuonna kiinni pitäväni, lähes heti alan itsekseni arvuutella seuraavan kesän esiintyjäkaartia.

Aseistakieltäytyjäliitto

Yhteystiedot

Aseistakieltäytyjäliitto
Rauhanasema
Veturitori 3
00520 Helsinki

puh 09-7568 2444,
040-836 2786
fax 09-147 297
toimisto@akl-web.fi
<http://www.akl-web.fi/>

Aseistakieltäytyjien neuvonta

Päivystys ma ja to klo 14-18:
09-7568 2444 muina aikoina
040-836 2786, neuvonta@akl-web.fi

Lakiapua

lakiasiainsihteeri Juha Keltti
040-56 38 731,
juha.keltti@akl-web.fi

Toimintaryhmät

AKL-Jyväskylä
juvaskyla@akl-web.fi

AKL-Turku
turku@akl-web.fi

Oletko kiinnostunut AKL-toiminnasta omalla paikkakunnallasi? Ota yhteyttä toimistoon, niin neuvomme!

Muita yhteystietoja

War Resisters' International
5 Caledonian Road,
London N1 9DY, Britain
info@wri-irg.org
<http://www.wri-irg.org>

Liity jäseneksi

Aseistakieltäytyjäliiton jäseneksi voivat liittyä aseistakieltäytyjien lisäksi kaikki muutkin, jotka kannattavat liiton periaatteita. Perusjäsenmaksu on 10 euroa, alennettu maksu 5e (palveluksessa oleville sivareille, totaali-kieltäytyjille - joiden oikeusprosessi on kesken - ja kaikille maksuvuonna 22 vuotta tai vähemmän täyttävälle). Tukijäsenmaksu on 20 euroa.

Maksa jäsenmaksusi tilille:
800017-750541

Kirjoita viestiaasi nimesi ja yhteystietosi (kuten katuosoitteesi lehteä varten)!

Jäsenmaksuun sisältyy neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Sivari&Totaali-lehti, joka kertoo aseistakieltäytymisestä ja antimilitaristisesta toiminnasta eri puolilla maailmaa.

Osta AKL:n tukituotteita:

UUTUUS: Asa & Toverit: Via Karelia tuplavinyyli 18€ (15€), eksklusiivinen T-paita 25€, juliste 2€.

Tuotteita voi tilata AKL:n keskus-toimistolta (p. 09-7568 2444, 040-836 2786, tilaukset@akl-web.fi). Myös paikan päälle toimistolle voi tulla ostoksille ma tai to klo 14-18. Minimitilaus 4 euroa, jos maksu ei ole tilauksen mukana. Postikulut lisätään hintaan. Pankkiyhteys: Sampo 800017-750541. Jäsenhinnat (suluisissa) ovat voimassa vain Helsingin toimistolta ostettaessa.

Tarkemmat tiedot tuotteista AKL:n [www-sivuilta](http://www.akl-web.fi).

www.akl-web.fi/yhdistys/myyntituotteet

- Farewell to Arms 4 -CD 5€
- Farewell to Arms 3 -CD 5€
- Kynät 1€
- Sytytin 2€
- Antimilitaristiset T-paidat (katkaistu kivääri, rauhanleijona)
- Perinteinen malli luomu 16€ (14€)
- Miesten ja naisten stretch-t-paita, luomu 16€ (14€)
- Vanhojen mallistojen hajakoot 8€
- Heijastimet 3€
- Reilun kaupan kangaskassi 5€
- Rintamerkit 1€
- Pinssit 2€
- Pamfletit
- Sodalla on lapsen kasvot 1€
- Propagandan takaa 1€
- Jugoslavian väkivallaton vallankumous 1€
- Kirjat
- Aseistakieltäytyjän maailma 3€
- Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta 3€
- + muita kirjoja suomeksi ja englanniksi

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohhta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia kuten ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaolonsa ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa maail-

maa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siivilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaali-kieltäytymistä.